

ΕΛΕΥΘΩ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΕΠΙΣΗΜΟ ΟΡΓΑΝΟ ΤΩΝ ΜΑΙΩΝ-ΜΑΙΕΥΤΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ - ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

'02

29 Ιανουαρίου 2003:
Ετήσια Γενική Συνέλευση
του Σ.Ε.Μ.Α.

Β' ΠΕΡΙΟΔΟΣ
ΤΟΜΟΣ 7ος • ΤΕΥΧΟΣ 4ο

ΕΝΤΥΠΟ ΚΛΕΙΣΤΟ, Αρ. Άδειας Κ.Δ.Α. 962/95
Αρ. Πιστώσας 2 - 115 21 Αθήνα, Τηλ: 64.65.691 (fax)

*Αλλάζεις από τη μια στιγμή στην άλλη.
Αλλά το φυσικό pH του δέρματός σου, πρέπει να παραμένει σταθερό.*

Το ευαίσθητο δερματάκι του μωρού σας μπορεί να ερεθιστεί μετά από πολλές ώρες σε επαφή με την πάνα, επειδή αυτή η παρατεταμένη επαφή αυξάνει το επίπεδο του φυσικού pH του δέρματος. Γι' αυτό τα Pampers επανασχεδίασαν τα μωρομόντηλα Pampers Sensitive, έτσι ώστε να βοηθούν το δερματάκι του μωρού σας να διατηρεί το φυσικό του pH, για πολλή ώρα μετά την αλλαγή της πάνας.

Πάνω από 1000 μητέρες, όχι μόνο τα δοκίμασαν και τα επιδοκίμασαν, αλλά, επιπλέον, μας βοήθησαν να τα σχεδιάσουμε.

Το μωράκι σας θα νιώσει τη διαφορά.

Έμπνευση από τα μωρά.
Δημιουργία από τα **Pampers**

ΕΛΕΥΘΡ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΕΠΙΣΗΜΟ ΟΡΓΑΝΟ ΤΩΝ ΜΑΙΩΝ - ΜΑΙΕΥΤΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ

Διευθύνεται από το Δ.Σ του Συλλόγου Επιστημόνων Μαιών-Μαιευτών Αθηνών
με τη συνεργασία των λοιπών Σ.Ε.Μ.

Ιδιοκτήτης: **Σ.Ε.Μ.Α.**, Αριστ. Παππά 2 - 115 21 ΑΘΗΝΑ - Τηλ.: 210.6465.691(Fax), 210.6429.675,
E-mail: sema-icm@mail.otenet.gr

Εκδότης: **Α. ΜΑΚΡΗ**, Κεφαλληνίας 47 - 112 57 ΑΘΗΝΑ - Τηλ.: 210.8810.848 - Fax: 210.8235.371
E-mail: akida@acsmi.gr

Υπεύθυνη κατά το νόμο: **ΕΛΕΝΗ ΣΑΜΑΡΙΤΑΚΗ**, Πρόεδρος Σ.Ε.Μ.Α.

Β' ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΤΟΜΟΣ 7ος, ΤΕΥΧΟΣ 4ο, ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ - ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2002

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ

ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΣ: Ομότιμος Καθηγητής Μαιευτικής-Γυναικολογίας Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

ΣΟΦΑΤΖΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ: Τ. Διευθυντής Τμήματος Νεογνολογίας Π.Γ.Ν-Μαιευτηρίου "Ελενα Βενιζέλου".

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Δ.Σ. του Σ.Ε.Μ.Α.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΙ ΕΦΕΤΕΙΑΚΟΙ ΣΥΛΛΟΓΟΙ
ΤΣΙΤΣΙΛΩΝΗ-ΛΙΟΥΛΙΑ ΜΑΡΙΑ: R.M,S.C.M.,
M.T.D., τέως Διδάσκουσα Μ.Μ.Η.

ΦΩΤΙΟΥ-ΣΟΥΡΜΠΗ ΣΟΦΙΑ: Τ. Προϊσταμένη Τμήματος Μαιευτικής Τ.Ε.Ι. Αθήνας.

ΜΠΑΚΕΑ ΝΙΚΗ: Μαία

ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ: Μαία

ΠΑΤΣΟΥΡΑΚΟΥ ΕΥΘΥΜΙΑ: Μαία

ΧΑΤΖΙΔΟΥ ΕΛΕΝΗ: Μαία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελ.

• Πρόσκληση για την Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση του Σ.Ε.Μ.Α.	136
• Ανακοίνωση του Σ.Ε.Μ.Α.	137
• Ανακοίνωση του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας	138
• Δραστηριότητες του Σ.Ε.Μ.Α.	139
• Ψήφισμα νομοσχεδίου για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων	140
• Γ.Γ.Ι.: Πολιτική για την Εξάλειψη της Βίας κατά των Γυναικών	148
• Μήνυμα Κόφι Αννάν για την Εξάλειψη της Βίας κατά των Γυναικών	150
• Παγκόσμια Εβδομάδα Μητρικού Θηλασμού: 1-7 Νοεμβρίου 2002	151
• Ο ρόλος του πατέρα στο Μητρικό Θηλασμό	153
• Μαία και προγεννητική εκπαίδευση	158
• Η καισαρική τομή αυξάνει την υπογονιμότητα	165
• Η βιάση της γυναίκας κατά τη διάρκεια του τοκετού	168
• Νευρωτική βουλιμία: γυναικεία αποκλειστικότητα;	169
• Αγγελία θανάτου Σεβαστής Τσαμούκα-Δικαίου	170
• Ανακοίνωση Επιστημονικής Διημερίδας Τμήματος Μαιευτικής Α.Τ.Ε.Ι.Θ.	172
• Ανοιχτό Ταχυδρομείο - Οδηγίες για συγγραφείς	173
• Ανακοίνωση προσεχούς Συνεδρίου - Ευχές του Σ.Ε.Μ.Α.	174

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Οι απόψεις των συγγραφέων δεν εκφράζουν απαραίτητα τις απόψεις της Συντακτικής Επιτροπής.

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ - ΠΑΡΑΓΩΓΗ: "ΑΚΙΔΑ" Α. ΜΑΚΡΗ, ΕΚΔΟΣΕΙΣ - ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ

Κεφαλληνίας 47 - 112 57 ΑΘΗΝΑ - Τηλ.: 210.8810.848 - Fax: 210.8235.371

ΕΚΤΥΠΩΣΗ: ΔΙΟΝ. ΠΡΙΦΤΗΣ & ΥΙΟΙ Ο.Ε., Σωνιέρου 6 - 104 38 ΑΘΗΝΑ - Τηλ.: 210.5232.323

**Η ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ ΚΑΤΟΡΘΩΘΗΚΕ ΜΕ ΤΗΝ ΕΥΓΕΝΗ ΧΟΡΗΓΙΑ ΤΗΣ
"ΠΡΟΚΤΕΡ ΚΑΙ ΓΚΑΜΠΛ ΕΛΛΑΣ"**

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ ΜΑΙΩΝ - ΜΑΙΕΥΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

(Συσταθείς με το Β.Δ. 8, 15/12/55 και 206, 16/2/66)
ΑΡ. ΠΑΠΠΑ 2, 115 21 ΑΘΗΝΑ, ΤΗΛ.: 210.6465.691 (FAX), 210.6429.675

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΤΗΣΙΑ ΤΑΚΤΙΚΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Β.Δ. 8, 15/12/55 και 206, 16/12/66 «Περί Συλλόγου Επιστημόνων Μαιών» και με τη σχετική απόφαση της 9ης Τακτικής Συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου του Σ.Ε.Μ. Αθηνών της 6ης Δεκεμβρίου 2002, καλούμε όλα τα μέλη του Συλλόγου στην Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση, που θα γίνει την 22α Ιανουαρίου 2003, ημέρα Τετάρτη και ώρα 4 μ.μ. στο Ξενοδοχείο "NOVOTEL", επί της οδού Μιχαήλ Βόδα 4-6 και Λιοσίων, στην Αθήνα (πρόσβαση με τον Ηλεκτρικό και με το Μετρό - Στάση: Σταθμός Λαρίσης).

Σε περίπτωση που δεν θα υπάρξει απαρτία, η Συνέλευση θα επαναληφθεί την **Τετάρτη, 29 Ιανουαρίου 2003, στον ίδιο χώρο και την ίδια ώρα.**

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΗΣ

1. Επικύρωση Πρακτικών Γενικής Συνέλευσης 2002.
2. Εκλογή ψηφοελεγκτριών.
3. Έκθεση πεπραγμένων Δ.Σ. κατά το έτος 2002.
4. Απολογισμός Εσόδων-Εξόδων 2002.
5. Έκθεση Ελεγκτριών για τον οικονομικό απολογισμό του 2002.
6. Προϋπολογισμός 2003.
7. Εκλογή Ελεγκτριών για το 2003.
8. Θεσμικά - Άσκηση Επαγγέλματος - Εκπαίδευση Μαιών (Ανταλλαγή σπουδαστών - Πρόγραμμα Ευρωπαϊκό-Ερευνητικό).
9. Ανακοινώσεις Προέδρου.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Μετά το πέρας της Γενικής Συνέλευσης θα ακολουθήσει το κόψιμο της πρωτοχρονιάτικης πίτας του Συλλόγου μας.

Η παρουσία όλων των συναδέλφων στην Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση είναι **απαρτήρη**, για την επίλυση σοβαρών θεμάτων που απασχολούν τον Κλάδο μας.

Με συναδελφικούς χαιρετισμούς

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΕΛΕΝΗ ΣΑΜΑΡΙΤΑΚΗ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΔΑΛΙΑΝΗ

Ανακοίνωση του Σ.Ε.Μ.Α.

Στις 2 Νοεμβρίου 2002, ημέρα Σάββατο, στα γραφεία του Συλλόγου Επιστημόνων Μαιών-Μαιευτών Αθηνών συνήλθε το Πανελλήνιο Συντονιστικό Όργανο στη 2η Συνεδρίαση της χρονιάς. Όπως γνωρίζετε, στις Συνεδριάσεις αυτές συμμετέχουν δύο (2) εκπρόσωποι από όλους τους Εφετειακούς Συλλόγους της χώρας. Έτσι λοιπόν και σ' αυτήν παραβρέθηκαν όλοι, πλην εκείνων που δεν είχαν τη δυνατότητα λόγω σοβαρού κωλύματος.

Οι διαδικασίες έγιναν σε πνεύμα συνεργασίας και κοινού προβληματισμού για την πορεία του Κλάδου μας. Ιδιαίτερα σταθήκαμε στην οργάνωση και διεξαγωγή του 9ου Πανελληνίου Συνεδρίου μας, που θα πραγματοποιηθεί το 2003 στα Γιάννενα. Επειδή το θέμα του Συνεδρίου θα στραφεί γύρω από τη Μαία και τη σχέση της με την Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας, αφιερώσαμε τον περισσότερο χρόνο της Συνεδρίασης αυτής σε ενημέρωση που είχαμε συγκεκριμένα για το θέμα αυτό, καταθέτοντας και τις προσωπικές μας εμπειρίες για το πού βρισκόμαστε.

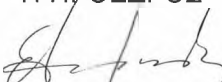
Θεωρήσαμε απαραίτητο να αναφερθούμε σ' αυτά τα θέματα, τα οποία είχαμε ξανα συζητήσει κατά την προηγούμενη Συνεδρίαση του Συντονιστικού Οργάνου, κάνοντας τον απολογισμό μας και την αυτοκριτική μας για το ποιά από αυτά βρήκαν λύση ή εξακολουθούν να είναι προς συζήτηση και στις επόμενες Συνεδριάσεις. Π.χ. επανεξετάσαμε την πορεία που θα ακολουθήσουμε για το συνταξιοδοτικό πρόβλημα των ασφαλισμένων Μαιών-Μαιευτών στο Ι.Κ.Α., σε σχέση με την προσθήκη των χρόνων σπουδών στο χρόνο συνταξιοδότησης.

Στο επόμενο τεύχος του περιοδικού μας "ΕΛΕΥΘΩ" θα αναφερθούμε πιο αναλυτικά, αφού ήδη θα έχουμε συζητήσει στην Έκτακτη Γενική Συνέλευση της 13ης Νοεμβρίου 2002, που συγκάλεσε ο Σ.Ε.Μ. Αθηνών.

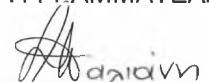
Εξακολουθούμε να έχουμε ως πρώτη προτεραιότητα τη συνέπεια των μελών μας απέναντι στους Σ.Ε.Μ. που ανήκουν, για να μπορέσουμε να δώσουμε την ολοκληρωμένη εικόνα του δυναμικού μας στο Υπουργείο Υγείας και στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Για το Δ.Σ. του Σ.Ε.Μ.Α.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΕΛΕΝΗ ΣΑΜΑΡΙΤΑΚΗ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΔΑΛΙΑΝΗ

Ανακοίνωση του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΥΓΕΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ ΥΓΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ Β΄

Ταχ. Δ/ση : Αριστοτέλους 17
Ταχ. Κώδικας : 101 87
Πληροφορίες : Χ. Μπαρώ
Τηλέφωνο : 52.30.295
FAX : 52.35.941

ΠΡΟΣ: 1. Όλα τα Νοσηλευτικά
Ιδρύματα της χώρας,
Πανεπ/κά και Στρατιωτικά.
Δ/ση: Νοσηλευτική Υπηρεσία.
2. Όλες τις Νομαρχιακές
Αυτοδιοικήσεις της χώρας,
Δ/σεις ή Τμήματα Υγείας.
(Με την παράκληση να ενημε-
ρώσετε όλες τις Ιδιωτικές
Κλινικές και τα Μαιευτήρια
αρμοδιότητάς σας).

ΘΕΜΑ: Εποπτεία και έλεγχος ασκήσεως του Μαιευτικού επαγγέλματος

Με αφορμή το αριθμ. 100/6-3-2002 έγγραφο του Συλλόγου Επιστημόνων Μαιών-των Αθηνών, παρακαλούμε όπως ενημερώσετε όλες τις μαιές και τους μαιευτές που υπηρετούν στο Ίδρυμά σας, για την υποχρέωση που έχουν, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 2 του Β.Δ/τος 206/66 «Περί τροποποίησης και συμπληρώσεως του από 15-12-55 Β.Δ/τος περί Συλλόγου Επιστημόνων Μαιών» (ΦΕΚ Α/50/66), να υποβάλουν στους Συλλόγους τους, κάθε νέο ημερολογιακό έτος, σχετική δήλωση συνέχισης άσκησης του μαιευτικού επαγγέλματος και ανανέωση των επαγγελματικών ταυτοτήτων τους.

Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΤΗΣ Δ/ΝΣΗΣ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

Σύλλογο Επιστημόνων
Μαιών-τών Αθηνών
Αρ. Παππά 2
Τ.Κ. 115 21 Αθήνα

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

Δ/ση Υ7 (3)

Δ. ΚΑΡΑΔΗ - ΜΕΣΣΗΝΗ

(ακολουθεί σφραγίδα του Υπουργείου
και υπογραφή της Προϊσταμένης)

Δραστηριότητες του Σ.Ε.Μ.Α.

Στις 14 Νοεμβρίου 2002 έγινε σύσκεψη στα γραφεία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στην Αθήνα, Αμαλίας 8. Στη σύσκεψη συμμετείχαν επαγγελματικοί φορείς και επιστημονικοί σύλλογοι. Οργανώθηκε από τον Ευρωβουλευτή κ. Αθαβάνο και αφορούσε τις νέες Κοινοτικές ρυθμίσεις, που ενδέχεται να έχουν σοβαρότατες επιπτώσεις σε πολλές επαγγελματικές κατηγορίες στην Ελλάδα, δεδομένου μάλιστα ότι αφορούν πέρα από τα συγκεκριμένα επαγγέλματα και την εκπαιδευτική διαδικασία. Από το Σύλλογό μας συμμετείχαν η Πρόεδρος κ. Ελένη Σαμαριτάκη και η Γραμματέας κ. Αικατ. Δαλιάνη. Στη σύσκεψη συμμετείχαν εκπρόσωποι Οδοντιάτρων, Ψυχολόγων, Μηχανικών, Αρχιτεκτόνων, Ιατρών, Κτηνιάτρων, Φαρμακοποιών. Στη διαδικασία που ακολούθησε μετά την ενημέρωση των εκπροσώπων από τον κ. Αθαβάνο, διαπιστώθηκαν όντως προβλήματα, που δυνατόν να προκύψουν από τις προτάσεις της Commission για τροποποίηση των Οδηγιών 89/48/ΕΟΚ, 92/5/ΕΟΚ και 99/42/ΕΟΚ, που αφορούν τα γενικά συστήματα αναγνώρισης διπλωμάτων, τα οποία πιστοποιούν επαγγελματική εκπαίδευση.

Σε ό,τι αφορά το δικό μας επάγγελμα δεν υπάρχει νομικό πρόβλημα ή πρόβλημα αναγνώρισης επαγγελματικού τίτλου. Όπως όλοι ήδη γνωρίζουμε, το πρόβλημα της Ελληνίδας Μαίας και του Έλληνα Μαιευτή είναι το πρόβλημα στους χώρους εργασίας και όχι στις Ευρωπαϊκές Οδηγίες και την Ελληνική Νομοθεσία. Εμείς εκπροσωπούμεθα από την EMA (European Midwives Association) στην Commission. Ως Σύλλογος τονίσαμε, **πού** βρίσκεται το δικό μας πρόβλημα στους χώρους δουλειάς. Ήταν μια ευχάριστη έκπληξη, που ο Ευρωβουλευτής κ. Αθαβάνος ήταν ενήμερος για τα προβλήματα του Κλάδου μας. Ελπίζουμε μέσα από την Ευρωπαϊκή Ένωση να βελτιωθεί ο βαθμός πρωτοβουλιών για θέματα του επαγγελματικού μας χώρου, ώστε να πάρουμε ξανά το κυρίως επάγγελμά μας στα χέρια μας.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΜΑΣ ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΙΣΟΤΗΤΑΣ

- Εκπροσωπώντας το Σύλλογό μας η Πρόεδρος κ. Ελένη Σαμαριτάκη συμμετείχε στη Συνάντηση-Ενημέρωση της Γενικής Γραμματείας Ισότητας, στα πλαίσια της Ελληνικής Προεδρίας της για θέματα Ισότητας. Η Συνάντηση έγινε την Τρίτη, 12/11/2002, στο ξενοδοχείο "TITANIA" στην Αθήνα. Συζητήθηκαν θέματα, όπως η καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων, των εγκλημάτων κατά της γενετικής ελευθερίας, της πορνογραφίας ανηλίκων και γενικότερα της οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετικής ζωής και η αρωγή στα θύματα των πράξεων αυτών (ΦΕΚ 248/15/10/2002, Τεύχος 1ο).

- **Αποτελέσματα Νομαρχιακών και Δημοτικών εκλογών:** Για το θέμα αυτό επισημάνθηκε το μικρό ποσοστό της εκλογής των γυναικών, που εξακολουθεί να είναι πρόβλημα στην προσπάθεια προώθησης θεμάτων που αφορούν τη γυναίκα.

- Το 2002 έχει ανακηρυχθεί "Έτος Απόδημης Ελληνίδας" και πραγματοποιήθηκαν διάφορες εκδηλώσεις. Στα πλαίσια του ίδιου προγράμματος συζητείται το θέμα "Κοινωνική Ασφάλιση και Συνταξιοδότηση Διαζευγμένων". Οι προτάσεις θα υποβληθούν από τις δραστηριοποιημένες γυναικείες οργανώσεις και θα κατατεθούν στην Εθνική Επιτροπή, στην οποία συμμετέχουν υπουργοί αλλήλ και βουλευτές όλων των κομμάτων, προκειμένου να συζητηθούν πριν την άνοιξη του 2003 και να ληφθούν αποφάσεις, για να προχωρήσουν σε νομοθετικές ρυθμίσεις.

- Στις 22 Νοεμβρίου 2002 η κ. Ελένη Σαμαριτάκη συμμετείχε σε εκδήλωση – Συνέντευξη Τύπου με θέμα την εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών.

- Η 25η Νοεμβρίου έχει ορισθεί από τον ΟΗΕ ως "Παγκόσμια Ημέρα για την Εξάλειψη της Βίας κατά των Γυναικών". Έτσι, στη συνάντηση της 22/11/2002 έγιναν ομιλίες και παρουσιάστηκαν στατιστικές μελέτες που αφορούν την κακοποίηση (ψυχική και σωματική) των γυναικών, που απευθύνθηκαν στα Συμβουλευτικά Κέντρα Αθήνας-Πειραιά. Για σύντομη ενημέρωσή σας δημοσιεύουμε παρακάτω τα μηνύματα της Γενικής Γραμματείας Ισότητας και του κ. Κόφι Αννάν, Γενικού Γραμματέα του ΟΗΕ.

Ψήφιση νομοσχεδίου για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων

Στις 2 Οκτωβρίου 2002, από τη Γενική Γραμματεία Ισότητας απεστάλη στο Σύλλογό μας Δελτίο Τύπου καθώς και σχέδιο νόμου του Υπουργείου Δικαιοσύνης, που αφορά την *“Καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων, των εγκλημάτων κατά της γενετήσιας ελευθερίας, της πορνογραφίας ανηλίκων και γενικότερα της οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής και την αρωγή στα θύματα των πράξεων αυτών”*. Τα δημοσιεύουμε παρακάτω ως έχουν.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ
ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ

Αθήνα, 02/10/2002

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΙΣΟΤΗΤΑΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: Ανάπτυξης - Πληροφόρησης
ΤΜΗΜΑ: Μαζικών Μέσων Επικοινωνίας
ΓΡΑΦΕΙΟ: Τύπου
Ταχ. Κώδικας: 105 59 Αθήνα
Πληροφορίες: Χ. Γεράκη, Λ. Δράκου
Τηλ.: 33.15.291-5
Fax: 33.15.276

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Θέμα: **Ψήφιση νομοσχεδίου για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων.**

Η **Γενική Γραμματεία Ισότητας** εκφράζει σήμερα, 2 Οκτωβρίου 2002, την ικανοποίησή της για την ομόφωνη ψήφιση του νομοσχεδίου, που αφορά την **καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων, των εγκλημάτων κατά της γενετήσιας ελευθερίας, της πορνογραφίας ανηλίκων και γενικότερα της οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής και αρωγής στα θύματα των πράξεων αυτών.**

Ως αρμόδιος κυβερνητικός φορέας για την προώθηση της νομικής και ουσιαστικής Ισότητας των Φύλων, η Γενική Γραμματεία Ισότητας με παρεμβάσεις και πρωτοβουλίες της, όπως τη “Σύσταση της Διύπουργικής Επιτροπής για την Καταπολέμηση της Βίας κατά των Γυναικών”, τη συμμετοχή της στη λειτουργία της “Ομάδας Καταπολέμησης Εμπορίας Ανθρώπων”, τη χάραξη “Εθνικής Στρατηγικής προς Αντιμετώπιση της Εμπορίας Ανθρώπων” κ.ά., έχει συμβάλει ουσιαστικά στην προώθηση της θεσμοθέτησης του σημερινού νομοσχεδίου.

• Με το νομοσχέδιο αυτό θεσμοθετούνται διατάξεις που αφορούν την αντιμετώπιση της πορνογραφίας ανηλίκων.

- Τροποποιείται το έγκλημα της σωματεμπορίας, το οποίο θα διώκεται εφεξής σε βαθμό κακουργήματος, ώστε μ' αυτό να τιμωρείται η εμπορία ανθρώπων και η σεξουαλική εκμετάλλευση γυναικών.
- Ποινικοποιείται για πρώτη φορά η ασέλγεια, που διαπράττει ενήλικος σε βάρος ανηλίκου με αμοιβή ή άλλα υλικά ανταλλάγματα.
- Τιμωρείται η εξαναγκαστική ή η εν γνώσει της ευάλωτης θέσης των θυμάτων εκμετάλλευση της γενετήσιας ζωής τους.
- Τέλος, αναγνωρίζεται η ανάγκη προστασίας των θυμάτων εμπορίας, μαστροπείας, σωματεμπορίας και ασέλγειας ανηλίκων έναντι αμοιβής, καθώς επίσης προβλέπεται και αρωγή στα θύματα των ανωτέρω πράξεων.

Η Γενική Γραμματεία Ισότητας αξιοποιώντας το νέο νομοθετικό πλαίσιο που δημιουργείται, θα αναλάβει πρωτοβουλίες σε συνεργασία με τα αρμόδια Υπουργεία, Φορείς, Θεσμούς του Κοινοβουλίου και τις Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις, προκειμένου να συμβάλει στην έκδοση και εφαρμογή του σχετικού Προεδρικού Διατάγματος, στο οποίο θα καθορίζονται οι φορείς, τα μέσα και ο τρόπος παροχής της προστασίας, αρωγής και μέριμνας των θυμάτων των πράξεων αυτών.

Η εφαρμογή του ανωτέρω νομοσχεδίου αποτελεί την απαρχή για αλλαγή νοοτροπίας και στερεοτύπων, καθώς και για την εξάλειψη των φαινομένων, που προσβάλλουν την ανθρώπινη αξιοπρέπεια των ατόμων και κυρίως των γυναικών στη σύγχρονη κοινωνία μας.

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΔΙΑΚΟΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΔΙΑΡΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ, ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

ΕΚΘΕΣΗ

Της Διαρκούς Επιτροπής Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Δικαιοσύνης "Καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων, των εγκλημάτων κατά της γενετήσιας ελευθερίας, της πορνογραφίας ανηλίκων και γενικότερα της οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής και αρωγή στα θύματα των πράξεων αυτών".

ΠΡΟΣ ΤΗ ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Η Διαρκής Επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης συνήλθε στις 21 και 27 Αυγούστου 2002 σε δύο συνεδριάσεις, με αντικείμενο την επεξεργασία και εξέταση του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Δικαιοσύνης "Καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων, των εγκλημάτων κατά της γενετήσιας ελευθερίας, της πορνογραφίας ανηλίκων και γενικότερα της οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής και αρωγή στα θύματα των πράξεων αυτών".

Στις συνεδριάσεις παρέστησαν ο Υπουργός Δικαιοσύνης κ. Φίλιππος Πετσάλνικος και αρμόδιοι υπηρεσιακοί παράγοντες.

Κατά τη διάρκεια της συζήτησης το λόγο έλαβαν ο Εισηγητής της Πλειοψηφίας κ. Λεωνίδας Γρηγοράκος, η Εισηγή-

τρια της Μειοψηφίας κυρία Μαριέττα Γιαννάκου-Κούτσικου, η Ειδική Αγορήτρια του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κυρία Λιάνα Κανέλλη, ο Πρόεδρος και Ειδικός Αγορητής του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου κ. Νικόλαος Κωνσταντόπουλος, καθώς και οι Βουλευτές κ.κ. Ηλίας Παπαηλίας και Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα.

Ο Εισηγητής της Πλειοψηφίας, η Εισηγήτρια της Μειοψηφίας, καθώς και οι Ειδικοί Αγορητές του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας και του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου εισηγήθηκαν την επί της αρχής ψήφιση του συζητούμενου σχεδίου νόμου.

Στη συνέχεια, η Διαρκής Επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης, αφού έλαβε υπόψη τις αγορεύσεις του Εισηγητή της Πλειοψηφίας, της Εισηγήτριας της Μειοψηφίας και των Ειδικών Αγορητών, αποδέχθηκε το ως άνω σχέδιο νόμου, κατ' αρχήν ομόφωνα, κατ' άρθρον και στο σύνολό του κατά πλειοψηφία, και εισηγείται την ψήφισή του από το Τμήμα, όπως διαμορφώθηκε από τον παριστάμενο Υπουργό Δικαιοσύνης κ. Φίλιππο Πετσάλνικο και τα μέλη της Επιτροπής.

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

“Καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων, των εγκλημάτων κατά της γενετήσιας ελευθερίας, της πορνογραφίας ανηλίκων και γενικότερα της οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής και αρωγή στα θύματα των πράξεων αυτών.”

ΜΕΡΟΣ Α*

Άρθρο 1

Μετά το άρθρο 323 του Ποινικού Κώδικα προστίθεται άρθρο 323Α, που έχει ως εξής:

«Άρθρο 323Α. Εμπορία ανθρώπων.

1. Όποιος με τη χρήση βίας, απειλής ή άλλου εξαναγκαστικού μέσου ή την επιβολή ή κατάχρηση εξουσίας προσλαμβάνει, μεταφέρει ή προωθεί εντός ή εκτός της επικράτειας, κατακρατεί, υποθάλλει, παραδίδει με ή χωρίς αντάλλαγμα σε άλλον ή προσλαμβάνει από άλλον πρόσωπο με σκοπό την αφαίρεση οργάνων του σώματός του ή για να εκμεταλλευθεί ο ίδιος ή άλλος την εργασία του, τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών και με χρηματική ποινή δέκα χιλιάδων έως πενήντα χιλιάδων ευρώ.

2. Με την ποινή της προηγούμενης παραγράφου τιμωρείται ο υπαίτιος αν, για να επιτύχει τον ίδιο σκοπό, αποσπά τη συναίνεση προσώπου με τη χρήση απατηλών μέσων ή το παρασύρει, εκμεταλλεύόμενος την ευάλωτη θέση του, με υποσχέσεις, δώρα, πληρωμές ή παροχή άλλων ωφελημάτων.

3. Όποιος εν γνώσει δέχεται την εργασία προσώπου το οποίο τελεί υπό τις συνθήκες που περιγράφονται στις παραγράφους 1 και 2, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών.

4. Με κάθειρξη τουλάχιστον δέκα ετών και χρηματική ποινή πενήντα χιλιάδων έως εκατό χιλιάδων ευρώ τιμωρείται ο υπαίτιος σύμφωνα με τις προηγούμενες παραγράφους, αν η πράξη:

α) στρέφεται κατά ανηλίκου,

β) τελείται κατ' επάγγελμα,

γ) τελείται από υπάλληλο ο οποίος κατά την άσκηση της υπηρεσίας του ή επωφελούμενος από την ιδιότητά του αυτή, διαπράττει ή συμμετέχει με οποιονδήποτε τρόπο στην πράξη, ή

δ) είχε ως αποτέλεσμα τη βαριά σωματική βλάβη του παθόντος.

5. Όποιος χρησιμοποιεί τα μέσα των παραγράφων 1 και 2, για να στρατολο-

γήσει ανήλικο με σκοπό τη χρησιμοποίησή του σε ένοπλες συγκρούσεις, τιμωρείται με κάθειρξη τουλάχιστον δέκα ετών και χρηματική ποινή πενήντα χιλιάδων έως εκατό χιλιάδων ευρώ.»

Άρθρο 2

Το άρθρο 338 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 338. Κατάχρηση σε ασέλγεια.

1. Όποιος με κατάχρηση της παραφροσύνης άλλου ή της από οποιαδήποτε αιτία προερχόμενης ανικανότητάς του να αντισταθεί, ενεργεί επ' αυτού εξώγαμη συνουσία ή παρά φύση ασέλγεια, τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών.

2. Όποιος με κατάχρηση των παραπάνω καταστάσεων ενεργεί άλλη ασελγή πράξη σε πρόσωπο, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών.»

Άρθρο 3

Το άρθρο 340 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 340. Γενική διάταξη.

Αν κάποια από τις πράξεις των άρθρων 336, 338 και 339 είχε ως συνέπεια το θάνατο του παθόντος, επιβάλλεται ισόβια κάθειρξη.»

Άρθρο 4.

Το πρώτο εδάφιο του άρθρου 344 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«Στις περιπτώσεις των άρθρων 337 και 341 για την ποινική δίωξη απαιτείται έγκληση.»

«Άρθρο 5.

Στο άρθρο 348 του Ποινικού Κώδικα προστίθεται τρίτη παράγραφος, που έχει

ως εξής:

«3. Όποιος κατ' επάγγελμα ή από κερδοσκοπία επιχειρεί να διευκολύνει, έστω και συγκαλυμμένα, με τη δημοσίευση αγγελίας, εικόνας, αριθμού τηλεφωνικής σύνδεσης ή με τη μετάδοση ηλεκτρονικών μηνυμάτων ή με οποιονδήποτε άλλο τρόπο την ασέλγεια με ανήλικο, τιμωρείται με φυλάκιση και με χρηματική ποινή δέκα χιλιάδων έως εκατό χιλιάδων ευρώ.»

Άρθρο 6

Μετά το άρθρο 348 του Ποινικού Κώδικα προστίθεται άρθρο 348Α, που έχει ως εξής:

«Άρθρο 348Α. Πορνογραφία ανηλίκων.

1. Όποιος από κερδοσκοπία παρασκευάζει, κατέχει, προμηθεύεται, αγοράζει, μεταφέρει, διακινεί, διαθέτει, πωλεί ή θέτει με οποιονδήποτε τρόπο σε κυκλοφορία πορνογραφικό υλικό, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και χρηματική ποινή δέκα χιλιάδων έως εκατό χιλιάδων ευρώ.

2. Πορνογραφικό υλικό κατά την έννοια της προηγούμενης παραγράφου συνιστά κάθε περιγραφή ή πραγματική ή εικονική αποτύπωση, σε οποιονδήποτε υλικό φορέα, του σώματος ανηλίκου, που αποσκοπεί στη γενετήσια διέγερση, καθώς και η καταγραφή ή αποτύπωση, σε οποιονδήποτε υλικό φορέα, πραγματικής, προσποιητής ή εικονικής ασελγούς πράξης, που ενεργείται για τον ίδιο σκοπό από ή με ανήλικο.

3. Αν κάποια από τις πράξεις της πρώτης παραγράφου αφορά πορνογραφικό υλικό που συνδέεται με την εκμετάλλευση της ανάγκης, της πνευματικής αδυναμίας, της κουφότητας ή της απειρίας ανηλίκου ή με την άσκηση σωματικής βίας κατ' αυτού, επιβάλλεται κάθειρξη μέχρι

δέκα ετών και χρηματική ποινή πενήντα χιλιάδων έως εκατό χιλιάδων ευρώ, και αν η πράξη είχε ως αποτέλεσμα τη βαριά σωματική βλάβη του παθόντος, επιβάλλεται κάθειρξη τουλάχιστον δέκα ετών και χρηματική ποινή εκατό χιλιάδων έως πεντακοσίων χιλιάδων ευρώ.»

Άρθρο 7

Το άρθρο 349 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 349. Μαστροπεία.

1. Όποιος για να εξυπηρετήσει την ακολασία άλλων, προάγει ή εξωθεί στην πορνεία ανήλικο ή υποθάλπει ή διευκολύνει την πορνεία ανηλίκων, τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών και με χρηματική ποινή δέκα χιλιάδων έως πενήντα χιλιάδων ευρώ.

2. Με κάθειρξη και χρηματική ποινή πενήντα χιλιάδων έως εκατό χιλιάδων ευρώ τιμωρείται ο υπαίτιος, αν το έγκλημα τελέστηκε: α) εναντίον προσώπου νεότερου των δεκαπέντε ετών, β) με απατηλά μέσα, γ) από τον ανιόντα συγγενή εξ αίματος ή εξ αγχιστείας ή από θετό γονέα, σύζυγο, επίτροπο ή από άλλον, στον οποίο έχουν εμπιστευθεί τον ανήλικο για ανατροφή, διδασκαλία, επίβλεψη ή φύλαξη, έστω και προσωρινή, δ) από υπάλληλο ο οποίος κατά την άσκηση της υπηρεσίας του ή επωφελούμενος από την ιδιότητά του αυτή, διαπράττει ή συμμετέχει με οποιονδήποτε τρόπο στην πράξη.

3. Όποιος κατ' επάγγελμα ή από κερδοσκοπία προάγει στην πορνεία γυναίκες, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δέκα οκτώ μηνών και με χρηματική ποινή. Η τέλεση της πράξης από υπάλληλο, ο οποίος κατά την άσκηση της υπηρεσίας του ή επωφελούμενος από την ιδιότητά του αυτή διαπράττει ή συμμετέχει με

οποιονδήποτε τρόπο στην πράξη, συνιστά επιβαρυντική περίπτωση.»

Άρθρο 8

Το άρθρο 351 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 351. Σωματεμπορία.

1. Όποιος με τη χρήση βίας, απειλής ή άλλου εξαναγκαστικού μέσου ή την επιβολή ή κατάχρηση εξουσίας προσλαμβάνει, μεταφέρει ή προωθεί εντός ή εκτός της επικράτειας, κατακρατεί, υποθάλπει, παραδίδει με ή χωρίς αντάλλαγμα σε άλλον ή παραλαμβάνει από άλλον πρόσωπο, με σκοπό να προβεί ο ίδιος ή άλλος στη γενετήσια εκμετάλλευσή του, τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών και χρηματική ποινή δέκα χιλιάδων έως πενήντα χιλιάδων ευρώ.

2. Με την ποινή της προηγούμενης παραγράφου τιμωρείται ο υπαίτιος αν, για να πετύχει τον ίδιο σκοπό, αποσπά τη συναίνεση προσώπου με τη χρήση απατηλών μέσων ή το παρασύρει, εκμεταλλεύόμενος την ευάλωτη θέση του με υποσχέσεις, δώρα, πληρωμές ή παροχή άλλων ωφελημάτων.

3. Όποιος εν γνώσει ενεργεί ασελγή πράξη με πρόσωπο το οποίο τελεί υπό τις συνθήκες που περιγράφονται στις παραγράφους 1 και 2, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών.

4. Με κάθειρξη τουλάχιστον δέκα ετών και χρηματική ποινή πενήντα χιλιάδων έως εκατό χιλιάδων ευρώ, τιμωρείται ο υπαίτιος σύμφωνα με τις προηγούμενες παραγράφους, αν η πράξη:

α) στρέφεται κατά ανηλίκου ή συνδέεται με την πνευματική αδυναμία ή την κούφωση του παθόντος,

β) τελέστηκε από ένα από τα πρόσωπα που αναφέρονται στο στοιχείο γ' της πα-

πραγράφου 2 του άρθρου 349,

γ) συνδέεται με την παράνομη είσοδο, παραμονή ή έξοδο του παθόντος από τη χώρα,

δ) τελείται κατ' επάγγελμα,

ε) τελείται από υπάλληλο ο οποίος κατά την άσκηση της υπηρεσίας του ή επωφελούμενος από την ιδιότητά του αυτή, διαπράττει ή συμμετέχει με οποιονδήποτε τρόπο στην πράξη ή

στ) είχε ως αποτέλεσμα τη βαριά σωματική βλάβη του παθόντος.

5. Αν κάποια από τις πράξεις της πρώτης και δεύτερης παραγράφου είχε ως αποτέλεσμα το θάνατο του παθόντος, επιβάλλεται ισόβια κάθειρξη.

6. Η κατά τις προηγούμενες παραγράφους γενετήσια εκμετάλλευση συνίσταται στην επιχείρηση από κερδοσκοπία οποιασδήποτε ασελγούς πράξης ή στη χρησιμοποίηση από κερδοσκοπία του σώματος, της φωνής ή της εικόνας προσώπου, για την πραγματική ή προσποιητή επιχείρηση τέτοιας πράξης ή για την παροχή εργασίας ή υπηρεσιών, που αποσκοπούν στη γενετήσια διεύερση.»

Άρθρο 9

Μετά το άρθρο 351 του Ποινικού Κώδικα προστίθεται άρθρο 351Α, που έχει ως εξής:

«Άρθρο 351Α. Ασελγεια με ανήλικο έναντι αμοιβής.

1. Η ασελγής πράξη με ανήλικο, που τελείται από ενήλικο με αμοιβή ή με άλλα ανταλλάγματα ή η ασελγής πράξη μεταξύ ανηλίκων, που προκαλείται από ενήλικο με τον ίδιο τρόπο και τελείται ενώπιον αυτού ή άλλου ενηλίκου, τιμωρείται ως εξής:

α) αν ο παθών δεν συμπλήρωσε τα δέκα έτη, με κάθειρξη τουλάχιστον δέκα ετών

και χρηματική ποινή εκατό χιλιάδων έως πεντακοσίων χιλιάδων ευρώ.

β) αν ο παθών συμπλήρωσε τα δέκα, όχι όμως και τα δεκαπέντε έτη, με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών και χρηματική ποινή πενήντα χιλιάδων έως εκατό χιλιάδων ευρώ και

γ) αν συμπλήρωσε τα δεκαπέντε έτη, με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και χρηματική ποινή δέκα χιλιάδων έως πενήντα χιλιάδων ευρώ.

Κατά την επιμέτρηση της ποινής δεν εφαρμόζεται το άρθρο 83, στοιχείο ε'.

2. Η κατά συνήθεια τέλεση της πράξης από τον ενήλικο, σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο συνιστά επιβαρυντική περίπτωση.

3. Αν η πράξη της πρώτης παραγράφου είχε ως αποτέλεσμα το θάνατο του παθόντος, επιβάλλεται ισόβια κάθειρξη.»

Άρθρο 10

Η παράγραφος 2 του άρθρου 353 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Όποιος εν γνώσει προσβάλλει βιάναυσα την αιδωό άλλου με ακόλαστη πράξη που ενεργείται ενώπιόν του, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι έξι μηνών ή με χρηματική ποινή. Αν η πράξη του προηγούμενου εδαφίου ενεργείται ενώπιον προσώπου νεότερου των δεκαπέντε ετών, τιμωρείται με φυλάκιση. Για την ποινική δίωξη των πράξεων αυτών της παραγράφου απαιτείται έγκληση.»

Άρθρο 11

1. Στο άρθρο 350 του Ποινικού Κώδικα και μετά τη φράση «τιμωρείται με φυλάκιση έξι μηνών μέχρι τριών ετών», προστίθεται μετά από κόμμα η φράση «αν δεν υπάρχει περίπτωση να τιμωρηθεί για άλλη βαρύτερη αξιόποινη πράξη.»

2. Το στοιχείο η' του άρθρου 8 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«η) πράξη δουλεμπορίου, εμπορίας ανθρώπων, σωματεμπορίας ή ασέλγειας με ανήλικο έναντι αμοιβής.»

3. Στον κατάλογο των κακουργημάτων που απαριθμούνται στην πρώτη παράγραφο του άρθρου 187 του Ποινικού Κώδικα, μετά τη φράση «323 (εμπορία δούλων)» προστίθεται η φράση «323Α (εμπορία ανθρώπων)». Επίσης, μετά τη φράση «339 (αποπλάνηση παιδιών)» προστίθεται μεταξύ κομμάτων η φράση «348Α (πορνογραφία ανηλίκων)», 351 (σωματεμπορία), 351Α (ασέλγεια με ανήλικο έναντι αμοιβής).

4. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 339 του Ποινικού Κώδικα, μετά τη φράση «τιμωρείται», προστίθεται μεταξύ κομμάτων η φράση «αν δεν υπάρχει περίπτωση να τιμωρηθεί για άλλη βαρύτερη αξιόποινη πράξη.»

5. Στο στοιχείο α' του άρθρου 1 του ν. 2331/1995 (ΦΕΚ 178 Α') όπως ισχύει, προστίθεται εδάφιο ακδ' που έχει ως εξής:

«ακδ') Τα κακουργήματα που προβλέπονται στα άρθρα 323Α και 351 του Ποινικού Κώδικα.»

6. Η έκδοση τελεσίδικης καταδικαστικής απόφασης για κάποια από τις πράξεις των άρθρων 348Α, 349 και 351 του Ποινικού Κώδικα, που τελέστηκε σε κατάσταση ή επιχείρηση, γνωστοποιείται, με μέριμνα της αρμόδιας εισαγγελικής αρχής, στο Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας μέσα σ' ένα μήνα από τη δημοσίευσή της. Ο τελευταίος υποχρεούται μέσα σ' ένα μήνα από τη γνωστοποίηση της απόφασης να αφαιρέσει την άδεια λειτουργίας του καταστήματος ή της επιχείρησης, όπου τελέστηκε το αδίκημα, για χρονικό διάστημα ενός μέχρι τριών ετών, μπορεί δε, συνεκτιμώντας και τις λοιπές περιστάσεις, να επιβάλλει την οριστική αφαίρεση της άδειας λειτουργίας ή αν τέτοια άδεια δεν προβλέπεται από το

νόμο, απαγόρευση της άσκησης της επιχειρηματικής δραστηριότητας του καταστήματος ή της επιχείρησης. Μέχρι εκδόσεως της τελεσίδικης απόφασης, απαγόρευση λειτουργίας μπορεί προσωρινά να επιβληθεί υπό τις παραπάνω προϋποθέσεις και με την ίδια διαδικασία αμέσως μετά την άσκηση ποινικής δίωξης.

7. Η παράγραφος 5 του άρθρου 53 του ν. 2910/2001 (ΦΕΚ 91 Α') καταργείται.

8. Στην παράγραφο 3 του άρθρου 73 του Ποινικού Κώδικα προστίθεται μεταξύ κομμάτων, μετά τη φράση «εκβιασμού», η φράση «πορνογραφίας ανηλίκων» και μετά τη φράση «σωματεμπορίας», η φράση «ασέλγειας με ανήλικο έναντι αμοιβής».

9. Στο στοιχείο ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του ν. 2734/1999 (ΦΕΚ 161 Α'), μετά τη φράση «διευκόλυνση ακολασίας άλλων (άρθρο 348 Π.Κ.)», προστίθεται μεταξύ κομμάτων η φράση «πορνογραφία ανηλίκων (άρθρο 348Α Π.Κ.)», και η φράση «σωματεμπορία (άρθρο 350 Π.Κ.)» αντικαθίσταται από τη φράση «σωματεμπορία (άρθρο 351 Π.Κ.)», ασέλγεια με ανήλικο έναντι αμοιβής (άρθρο 351Α Π.Κ.)».

ΜΕΡΟΣ Β'

Άρθρο 12 Αρωγή θυμάτων.

1. Στα θύματα των εγκλημάτων που προβλέπονται στα άρθρα 323, 323Α, 349, 351 και 351Α του Ποινικού Κώδικα παρέχεται προστασία, η οποία αφορά ιδίως την προστασία της ζωής, της σωματικής ακεραιότητας και της προσωπικής και γενετήσιας ελευθερίας τους, αν υφίσταται σοβαρός κίνδυνος για τα αγαθά αυτά. Επίσης, παρέχεται για όσο χρονικό διάστημα κρίνεται αναγκαίο, αρωγή για τη στέγαση, τη διατροφή, τη διαβίωση, την περίθαλψη και την ψυχολογική στήριξη

τους, καθώς και για την εξασφάλιση νομικού παραστάτη και διερμηνέα. Για τους ανήλικους λαμβάνεται μέριμνα για την ένταξή τους σε προγράμματα σχετικά με την εκπαίδευση και την επαγγελματική κατάρτισή τους. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Υγείας και Πρόνοιας, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης, εντός έξι μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, καθορίζονται οι φορείς, τα μέσα και ο τρόπος παροχής τής ως άνω προστασίας, αρωγής και μέριμνας, καθώς και κάθε σχετικό θέμα.

2. Για τα θύματα των πράξεων που αναφέρονται στην παράγραφο 1, που είναι αλλοδαποί και βρίσκονται παράνομα στη χώρα, με την επιφύλαξη των διατάξεων του επόμενου άρθρου, είναι δυνατόν να αναστέλλεται η απέλαση με διάταξη του Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών και έγκριση του Εισαγγελέα Εφετών μέχρι να εκδοθεί αμετάκλητη απόφαση στην ποινική δίκη κατά του υπαιτίου.

3. Οι λεπτομέρειες σχετικά με την εκτέλεση των αποφάσεων της απέλασης κατά την προηγούμενη παράγραφο ρυθμίζονται με την απόφαση της παραγράφου 8 του άρθρου 44 του ν. 2910/2001.

Άρθρο 13 **Επαναπατρισμός.**

Οι αλλοδαποί που βρίσκονται παράνομα στη χώρα και είναι θύματα των προβλεπόμενων στα άρθρα 323, 323Α, 349, 351, 351Α του Ποινικού Κώδικα εγκλημάτων, επαναπατριζονται χωρίς να θίγεται η αξιοπρέπειά τους με ασφαλή τρόπο. Αν το θύμα είναι ανήλικος, για τον επαναπα-

τρισμό του απαιτείται η σύμφωνη γνώμη του αρμόδιου Εισαγγελέα Ανηλίκων, ύστερα από έκθεση του Επιμελητή Ανηλίκων.

Άρθρο 14 **Έναρξη ισχύος.**

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
Ν. Χριστοδουλάκης

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ
Κ. Σκανδαλίδης

ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
Π. Ευθυμίου

ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
Δ. Ρέππας

ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ
Κ. Στεφανής

ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ
Μ. Χρυσοχοϊδης

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
Φ. Πετσάλνικος

Αθήνα, 28 Αυγούστου 2002

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΓΕΟΧΑΡΗΣ ΤΣΙΟΚΑΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

Γενική Γραμματεία Ισότητας: Πολιτική για την Εξάλειψη της Βίας κατά των Γυναικών

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ
ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ

Αθήνα, 22 Νοεμβρίου 2002

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΙΣΟΤΗΤΑΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: Απασχόλησης, Κοινωνικής
Προστασίας & Ασφάλισης
ΤΜΗΜΑ: Εργασίας & Εργασιακών
Σχέσεων
ΓΡΑΦΕΙΟ:
Ταχ. Δ/ση: Δραγατσανίου 8
Ταχ. Κώδικας: 105 59 ΑΘΗΝΑ
Πληροφορίες: Θ. Αντωνόπουλος
Τηλ.: 33.15.291-5, 33.15.343-6
Fax: 33.15.276

Θέμα: "Εξάλειψη της Βίας κατά των Γυναικών"

Η βία κατά των γυναικών είναι ένα παγκόσμιο φαινόμενο, που παρατηρείται σε όλα τα κοινωνικά στρώματα και αποτελεί βάναιυση παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων της γυναίκας.

Με σκοπό την αντιμετώπιση του θλιβερού αυτού φαινομένου, αλλά και για την ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης, καθιερώθηκε από τον ΟΗΕ η 25η Νοεμβρίου ως "Παγκόσμια Ημέρα για την Εξάλειψη της Βίας κατά των Γυναικών".

Η Γενική Γραμματεία Ισότητας, ως ο αρμόδιος κυβερνητικός φορέας συμμετέχει ενεργά σε όλες τις εκδηλώσεις που αφορούν το θλιβερό αυτό φαινόμενο.

Στο πλαίσιο της πολιτικής της κατά της βίας, η Γενική Γραμματεία Ισότητας ανέθεσε στο Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας (ΚΕΘΙ) την εκπόνηση μελέτης της με θέμα: «Ενδοοικογενειακή Βία: Μια πρώτη Πανελλαδική Επιδημιολογική Έρευνα».

Έχει συσταθεί, επίσης, Ομάδα Εργασίας (Διυπουργική Επιτροπή) σε συνεργασία με το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης, με τη συμμετοχή συναρμόδιων Υπουργείων και Φορέων, η οποία θα καταρτίσει πρόγραμμα σεμιναρίων σε όλη την Ελλάδα για την ευαισθητοποίηση και επιμόρφωση Δικαστικών, Αστυνομικών και Κοινωνικών Λειτουργών, Λειτουργών Υγείας και γενικά όλων των λειτουργών που έρχονται σε επαφή με θύματα βίας και κακοποίησης, για την καλύτερη αντιμετώπιση του προβλήματος.

Στο πλαίσιο ευαισθητοποίησης της κοινής γνώμης, η Γενική Γραμματεία Ισότητας επανασχεδίασε και υλοποιεί νέα καμπάνια με ραδιοτηλεοπτικά μηνύματα και έκδοση φυλλαδίων, αρχής γενομένης από 25/11/02.

Επίσης, προχώρησε και στην έκδοση ενημερωτικών φυλλαδίων, που θα αποσταλούν σε φορείς, οργανώσεις, Μ.Κ.Ο. κλπ.

Εντός του έτους πιστεύουμε ότι θα έχει ολοκληρωθεί η έκδοση μετάφρασης μιας σπουδαίας έρευνας του Ευρωπαϊκού Λόμπι Γυναικών με τίτλο: «Προς ένα Ενιαίο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο για τον έλεγχο της προόδου στον αγώνα εναντίον της βίας κατά των γυναικών».

Επίσης, η Γενική Γραμματεία Ισότητας παρέλαβε το πόρισμα Διϋπουργικής Επισημοποιημένης Επιτροπής με προτάσεις για νέες νομοθετικές ρυθμίσεις, που αφορούν την ενδοοικογενειακή βία. Οι προτάσεις αυτές επεξεργάζονται ήδη από τις υπηρεσίες των συναρμόδιων Υπουργείων.

Επειδή, όμως, βία δεν είναι μόνο η ενδοοικογενειακή, η Γενική Γραμματεία Ισότητας θα συμμετάσχει ενεργά στην κατάρτιση του Π. Δ/τος, που αφορά την υλοποίηση του Ν. 3064/02 «Καταπολέμηση της Εμπορίας Ανθρώπων, των Εγκλημάτων κατά της γενετήσιας ελευθερίας κλπ.».

Συναφής προς τα θέματα βίας είναι και η Οδηγία 2002/73/ΕΚ, που αφορά τη σεξουαλική παρενόχληση στο χώρο εργασίας και η οποία επιβάλλει στα κράτη-μέλη να εναρμονίσουν την εθνική νομοθεσία τους προς την ανωτέρω οδηγία μέχρι 5/10/05.

Στη συνέχεια θέλουμε να παραθέσουμε ορισμένα στοιχεία που αφορούν την κατοποίηση γυναικών, όπως αυτά προκύπτουν από τα δύο Κέντρα Υποδοχής Κακοποιημένων Γυναικών της Γ.Γ.Ι. Τα στοιχεία είναι δειγματοληπτικά και αφορούν περιστατικά που καταγγέλθηκαν τηλεφωνικά. Έτσι έχουμε:

- Σε δείγμα 487 τηλεφωνημάτων, το 91% αφορούσε Ελληνίδες και το 9% αλλοδαπές.

- Όσον αφορά το μορφωτικό επίπεδο του θύματος, το 29,62% αφορούσε θύματα με μορφωτικό επίπεδο αυτό της Στοιχειώδους Εκπαίδευσης, 47,85% Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, 9,37% Τεχνολογικής Εκπαίδευσης και 13% Ανώτατης Εκπαίδευσης.

- Όσον αφορά την εργασιακή κατάσταση του θύτη, το 80,56% εργάζεται, ενώ το 19,46% είναι άνεργοι.

- Τέλος, όσον αφορά τα συνολικά στοιχεία που καταγράφηκαν από τα δύο Κέντρα Υποδοχής Κακοποιημένων Γυναικών, αυτά έχουν για το τρέχον έτος ως εξής:

Τηλεφωνήματα:	3.256
Ραντεβού:	1.467

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Περισσότερα στοιχεία βρίσκονται στο φάκελο.

Μήνυμα Κόφι Αννάν, Γενικού Γραμματέα του Ο.Η.Ε., για την Εξάλειψη της Βίας κατά των Γυναικών

(Αθήνα, Κέντρο Πληροφοριών Ο.Η.Ε)

20 Νοεμβρίου 2002

Οι γυναίκες εξακολουθούν να είναι θύματα κάθε μορφής βίας, σε κάθε περιοχή, χώρα και πολιτισμό, ασχέτως εισοδήματος, τάξης, φυλής ή εθνότητας. Όμως, τον περασμένο χρόνο το θέμα προκάλεσε την πολύ αναγκαία προσοχή της Διεθνούς Κοινότητας. Η βία κατά των γυναικών ήταν και στα θέματα προς συζήτηση της Δεύτερης Παγκόσμιας Συνόδου για τη Γήρανση, που αναγνώρισε ότι οι μεγαλύτερες σε ηλικία γυναίκες αντιμετωπίζουν μεγαλύτερο κίνδυνο σωματικής και ψυχολογικής κακομεταχείρισης, καθώς και στην Παγκόσμια Διάσκεψη για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη, που αναγνώρισε την ανάγκη της εξάλειψης κάθε μορφής βίας και διάκρισης κατά των γυναικών. Η Ειδική Σύνοδος της Γενικής Συνέλευσης για τα Παιδιά, κατέδειξε την αποφασιστικότητα όλων των εθνών να προάγουν όλα τα ανθρώπινα δικαιώματα για τα κορίτσια, περιλαμβανομένου και του δικαιώματος να ζουν ελεύθερα από καταναγκαστικές και βλαβερές πρακτικές και από σεξουαλική εκμετάλλευση.

Φέτος, επίσης, τέθηκε σε ισχύ το Καταστατικό του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου, που εξουσιοδοτεί δικαστήρια να δικάζουν εγκλήματα σεξουαλικής βίας ως εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας, όταν αυτά διαπράττονται ως μέρος μιας ευρείας και συστηματικής επίθεσης κατά ενός οποιουδήποτε μέρους του πληθυσμού. Επίσης, συνήλθε μια ομάδα ειδικών στο θέμα της εμπορίας γυναικών και κοριτσιών (μορφή του διεθνούς οργανωμένου εγκλήματος, που αυξάνεται με ταχείς ρυθμούς), που προετοιμάζει την εξέταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και την εξάλειψη όλων των μορφών βίας κατά των γυναικών από την Επιτροπή για τη Θέση της Γυναίκας τον επόμενο χρόνο. Και τον περασμένο μήνα παρουσίασα στο Συμβούλιο Ασφαλείας μια έκθεση για τις γυναίκες, την ειρήνη και την ασφάλεια, που συνέπεσε με τη δεύτερη επέτειο από τότε που το Συμβούλιο υιοθέτησε την απόφαση 1325.

Είναι ξεκάθαρο, ότι ο κόσμος έχει συνείδηση και μεγαλύτερη κατανόηση στο θέμα της βίας με βάση το φύλο, και πιο αποτελεσματικά μέτρα αναπτύσσονται για την αντιμετώπισή της. Αλλά πολλά μένουν για να γίνουν, για να δημιουργηθεί και για να διατηρηθεί ένα περιβάλλον, όπου οι γυναίκες θα διάγουν ζωή ελεύθερη από αυτή τη μάστιγα. Αυτή την Παγκόσμια Ημέρα για την Εξάλειψη της Βίας κατά των Γυναικών, ας αφοσιωθούμε και πάλι σ' αυτό το σκοπό.

Ο.Η.Ε.
ΚΕΝΤΡΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ
Αμαλίας 36, GR -105 58
ΑΘΗΝΑ

Tel: (30-210) 523-0640
Fax: (30-210) 523-3639
E-mail: unicgre@unic.gr
<http://www.unic.gr>

ATHENS
36 Amalias Ave., GR - 105 58
UNITED NATIONS
INFORMATION CENTRE

Παγκόσμια Εβδομάδα Μητρικού Θηλασμού

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ ΜΑΙΩΝ - ΜΑΙΕΥΤΩΝ
ΑΘΗΝΩΝ

ΑΡ. ΠΑΠΠΑ 2, 115 21 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ.: 210.6465.691 (FAX) και 210.6429.675

Προς όλα τα
ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

Αθήνα, 1-11-2002

Αριθμ. Πρωτ. 342

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

1-7 Νοεμβρίου 2002: ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΜΗΤΡΙΚΟΥ ΘΗΛΑΣΜΟΥ

Για έκτη συνεχή χρονιά γιορτάζεται στη χώρα μας η Παγκόσμια Εβδομάδα Μητρικού Θηλασμού. Κάθε χρόνο η Εβδομάδα έχει ένα ξεχωριστό θέμα, που αποφασίζεται από τη WABA (World Alliance for Breastfeeding Action). Για την Εβδομάδα 1-7 Νοεμβρίου 2002 το θέμα είναι: **“Γερές μητέρες, γερά παιδιά”**.

Στην Ελλάδα, παρά το ότι δεν υπάρχουν επίσημα στατιστικά δεδομένα, γνωρίζουμε ότι το ποσοστό των μητέρων που θηλάζουν είναι πολύ μικρό, το μικρότερο στην Ευρώπη. Ακόμα και όταν οι μητέρες αναφέρουν ότι θηλάσαν τα βρέφη τους, είναι για λίγο χρονικό διάστημα, συνήθως, συγχρόνως με συμπλήρωμα ξένου γάλακτος και όχι για έξι μήνες αποκλειστικού μητρικού θηλασμού, όπως ορίζει η Π.Ο.Υ. (Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας).

Το μητρικό γάλα δεν είναι φθινό ή φθινότερο. Είναι δωρεά της φύσης για το παιδί. Συμβάλλει στην καλύτερη υγεία της μητέρας και στην άριστη ψυχική και σωματική υγεία του βρέφους και αργότερα του παιδιού και του ενήλικα. Ήδη γνωρίζουμε τις πρακτικές τοκετού στην ελληνική πραγματικότητα (42-45% καισαρικές τομές), που δημιουργούν δυσκολίες στην άμεση εγκατάσταση του μητρικού θηλασμού.

Η χρήση μη απαραίτητων φαρμάκων κατά τον τοκετό και η γενικότερη λανθασμένη ιατροκεντρική αντίληψη ότι η εγκυμοσύνη και ο τοκετός πρέπει να αντιμετωπίζονται ως αρρώστιες, με φάρμακα και ιατρικές παρεμβάσεις, έχουν άμεσο αντίκτυπο στη διαδικασία του μητρικού θηλασμού.

Τα τελευταία χρόνια φάνηκε μια μικρή επιστροφή στο μητρικό θηλασμό. Αυτό θορύβησε τις βιομηχανίες ξένου γάλακτος και γι' αυτό ακούγονται σενάρια σε βάρος του μητρικού θηλασμού. Γίνονται “εκ του πονηρού” συζητήσεις ότι θα εφαρμοστεί τροφοδοσία ξένου παρασκευασμένου γάλακτος, που θα προμηθεύει τα Μαιευτήρια με τη διαδικασία του “catering” (ξένο γάλα σε μπιμπερόν). Αυτή η παράλογη και παράνομη πράξη έχει στόχο το κέρδος των εταιρειών, αφού, μάλιστα, η προπαγάνδα θα τα παρουσιάζει ως γάλατα ενισχυμένα με πρόσθετες ουσίες (στοιχεία), δήθεν ωφέλιμες για την ανάπτυξη των παιδιών. Επίσης, στην Ελλάδα δεν έχουμε ούτε ένα “Νοσοκομείο Φιλικό προς το Βρέφος” (Baby Friendly Hospital), ενώ η Τουρκία έχει πάνω από 70 και η Αλβανία ήδη 4.

Απευθυνόμενοι στα Μ.Μ.Ε. ελπίζουμε να βοηθήσετε την προσπάθεια των Μαιών και των ευαίσθητοποιημένων Παιδιάτρων, ώστε να προλάβουμε να περισώσουμε το δικαίω-

μα του παιδιού να έχει αυτό που του χαρίζει η φύση με το μητρικό γάλα, καθώς και το δικαίωμα της μητέρας να αποφασίζει η ίδια το καλύτερο για εκείνη και το παιδί της, χωρίς καταπιέσεις και επηρεασμούς.

Στέλνουμε μήνυμα στην πολιτεία για τις ευθύνες τις οποίες έχει, που δεν περιορίζονται μόνο στη δημιουργία της "Εθνικής Επιτροπής Μητρικού Θηλασμού", αλλά και στην υποχρέωση της σωστής αξιοποίησης των 4.500 εκπαιδευμένων Μαιών-Μαιευτών για την προστασία της μητέρας-παιδιού και την προαγωγή της Δημόσιας Υγείας.

Η Πρόεδρος του Συλλόγου Επιστημόνων Μαιών-Μαιευτών

ΕΛΕΝΗ ΣΑΜΑΡΙΤΑΚΗ

Υ.Γ.: Είμαστε στη διάθεσή σας για περισσότερη πληροφόρηση. Τηλέφωνα επικοινωνίας: 210.6723.720 και 093-6723.720.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Ακολούθησαν συνεντεύξεις σε τρεις Ραδιοφωνικούς Σταθμούς και προσκλήσεις για τηλεοπτικές παρουσιάσεις, που θα γίνουν στο άμεσο μέλλον.

Μητρικός Θηλασμός: Γερές μητέρες. Γερά παιδιά.

Μητρικός Θηλασμός Νέα απ' όλο τον Κόσμο

Ο ρόλος του πατέρα στην εγκυμοσύνη, τον τοκετό, το μητρικό θηλασμό

Χρήστος Παπαχρήστος, Μαιευτής Π.Γ.Ν.-Μ. "ΕΛΕΝΑ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ" - Διεθνολόγος.

(Συνέχεια από το προηγούμενο τεύχος)

Ο ρόλος του πατέρα στο μητρικό θηλασμό

Αναμφισβήτητα ο πατέρας παίζει σημαντικότατο ρόλο στη διάρθρωση της οικογενειακής ζωής. Ασκεί τρομερή επιρροή στη μητέρα και στην απόφασή της να θηλάσει, όπως και στη διάρκεια αυτής της σχέσης που λέγεται "μητρικός θηλασμός". Η υποστήριξή του είναι αποφασιστική.

Ο Θεός έφτιαξε τον πατέρα για να προστατεύει, να αγαπά και να στηρίζει την οικογένειά του, όχι όμως και για να θη-

λάζει. Εάν υπάρχουν αμφιβολίες για το αν ο μητρικός θηλασμός είναι ηθική απόφαση και πράξη χριστιανικής φιλανθρωπίας, παρακαλώ διαβάστε τα παρακάτω βιβλία: «Ο θηλασμός στην Αγία Γραφή και την Θεολογία» και «Χριστιανικές αρετές και θηλασμός». Αν είστε Χριστιανοί, θα ακολουθήσετε τη Θεία Πρόνοια σ' αυτό το θέμα. Η προσευχή ρίχνει φως στο σκοτάδι της αμφιβολίας. Μάθετε το τί πραγματικά ισχύει για το μητρικό θηλασμό και εμπιστευθείτε τη θεϊκή σοφία. Εάν δεν είστε Χριστιανοί, αναμφίβολα, θέλετε το καλύτερο για το παιδί σας. Οι «101 Λόγοι

για το θηλασμό» και «*Τα πορίσματα της Αμερικανικής Ακαδημίας της Παιδιατρικής για τον θηλασμό*», δίνουν φως σε κάποιους από τους πολλούς λόγους για τους οποίους ο μητρικός θηλασμός είναι ό,τι το καλύτερο.

Όταν ένα βρέφος θηλάζει τη μητέρα του, δίνει στον πατέρα του:

- την ευκαιρία να μάθει ότι η πατρότητα δεν είναι μόνο συναισθήματα,
- λόγους για να βρει καινούργιους τρόπους αλληλεπίδρασης,
- αίσθηση περηφάνιας για την οικογένειά του.

Πατέρας παιδιού που θηλάζει

Ο πατέρας παιδιού που θηλάζει, αποτελεί σημαντικό μέρος στη σχέση του μητρικού θηλασμού. Στα αρχαία χρόνια οι άνδρες πήγαιναν στο κυνήγι, για να βρουν τροφή για την οικογένειά τους, ενώ οι γυναίκες παρέμεναν στην καλύβα και φρόντιζαν τα παιδιά και το περιβάλλον με τα λαχανικά. Φυσικά, αυτό δεν συμβαίνει σήμερα, αλλά στην ουσία είναι το ίδιο. Είναι επιτακτική η ανάγκη του παιδιού να βρίσκεται κοντά στη μητέρα του. Η σχέση μητρικού θηλασμού είναι βασισμένη στην προσφορά και τη ζήτηση. Αυτό σημαίνει ότι η μητέρα χρειάζεται να

είναι κοντά στο βρέφος της, ώστε να το φροντίζει όσο πιο πολύ μπορεί.

Ο ρόλος του πατέρα σ' αυτή τη σχέση είναι πολύ σημαντικός. Μπορεί να βοηθήσει δημιουργώντας μια κατάσταση, έτσι ώστε η μητέρα και το παιδί να είναι μαζί. Σήμερα, πολλοί πατέρες φοβούνται ότι δεν θα είναι δυνατό να δεθούν με το παιδί τους, χωρίς τα μπουκάλια του ταΐσματος. Αυτό είναι μακριά από την αλήθεια. Το δέσιμο δεν γίνεται μ' αυτό τον τρόπο. Το δέσιμο συμβαίνει μέσω φυσικής, συναισθηματικής σχέσης.

Υπάρχουν πολλοί τρόποι, που οι πατέρες μπορούν να επιλέξουν προκειμένου να συνδεθούν με το νεοφερμένο τους παιδί. Φέρνοντας το βρέφος κοντά στη μητέρα του για να το θηλάσει, αυτός είναι ένας υπέροχος τρόπος για να του δείξει ότι ο πατέρας του μπορεί σ' αλήθεια να καταλάβει από τί έχει ανάγκη το παιδί του. Το παιδί, επίσης, θα αναγνωρίσει πως ο πατέρας του συμμετέχει στη διατροφή του.

Πατέρας και μητρικός θηλασμός

Ο πατέρας πρέπει να μαθαίνει τα πλεονεκτήματα και τις τεχνικές του μητρικού θηλασμού, για να μπορεί να βοηθάει τη σύντροφό του. Ας δούμε παρακάτω κάποιους τρόπους βοήθειας. Ο πατέρας, λοιπόν, πρέπει:

- να υποστηρίζει τη σύντροφό του στην απόφασή της να θηλάσει και να τη βοηθάει να αποφεύγει τις αρνητικές εξωτερικές επιδράσεις,
- να της προσφέρει ό,τι χρειάζεται για το μητρικό θηλασμό (νερό, χυμούς, μαξιλάρι κ.ά.),
- να τη βοηθάει στο ρέψιμο του παιδιού τους,
- να καθαρίζει το βρέφος και να αλλά-

ζει τις πάνες του,

- να φροντίζει το παιδί όταν η σύντροφός του ξεκουράζεται ή κοιμάται,
- όταν ξυπνάει το παιδί τη νύχτα, να το φέρνει στη μητέρα του να το θηλάσει,
- να βοηθάει ή να αναλαμβάνει τις δουλειές και τις υπευθυνότητες του σπιτιού, όπως το μαγείρεμα, το καθάρισμα, το πλυντήριο, το super market κ.ά.
- να αποστειρώνει τις αντλίες του μητρικού θηλασμού ή τα μπουκάλια,
- να επιβεβαιώνει συχνά και θετικά τη σύντροφό του για την αξία της μητρότητας, για την αγάπη του, την αφοσίωσή του, την ομορφιά της,
- να της κάνει μασάζ και να τη βοηθάει στο μπάνιο.

Πώς ο πατέρας μπορεί να δείξει αγάπη και φροντίδα στο παιδί του

Ο ερχομός του παιδιού στην οικογένεια δημιουργεί μια νέα κατάσταση πραγμάτων, που εκτός των άλλων έχει να κάνει και με τον τρόπο συμπεριφοράς του πατέρα προς το νεοφερμένο του παιδί. Πολλές φορές ο πατέρας αναρωτιέται για το πώς μπορεί να δείξει τη φροντίδα και την αγάπη του στο παιδί του. Υπάρχουν πολλοί τρόποι, όπως π.χ.:

- να το κρατάει στην αγκαλιά του και να το λικνίζει,
- να έχει σωματική επαφή μαζί του (το βρέφος είναι ευαίσθητο στην αφή και γεννημένο με την αίσθηση της μυρωδιάς),
  - να του μιλάει,
  - να παίζει μαζί του,
  - να του τραγουδάει,
  - να του κάνει μπάνιο ή ντους,
  - να του αλλάζει πάνες,
  - να το φέρνει στην αγκαλιά της μητέρας του για να θηλάσει,

- να το χαϊδεύει καθώς θηλάζει,
- να είναι ο πρώτος που θα το ταΐσει, όταν χρειαστεί να φάει με το μπουκάλι,
- να του κάνει μασάζ,
- να κάνει μπάνιο μαζί του,
- να κάνουν βόλτες μαζί,
- να του κάνει αστείες γκριμάτσες,
- να χορεύει μαζί του,
- να χαλαρώνει μαζί του στο πάτωμα,
- να ΕΙΝΑΙ ΕΚΕΙ και το παιδί θα το ΕΚΤΙΜΗΣΕΙ αυτό.

Μερικοί τρόποι-συμβουλές για να ασχολείται ο πατέρας με το παιδί του

- Να θυμάται ότι δεν υπάρχει τίποτα

που να μην μπορεί να κάνει για το παιδί του (εκτός του θηλασμού).

- Να βρει και να χρησιμοποιήσει τη γλώσσα της ανατροφής του παιδιού του.
- Να αφιερώσει χρόνο για το παιδί του (δηλ. να βρίσκονται μαζί) σε οποιοδήποτε στάδιο της ανάπτυξής του.
- Να σιγουρευτεί ότι έχει επαφή με κάθε πλευρά της ζωής του παιδιού του (συναισθηματική, κοινωνική κ.ά.).
- Να δεχθεί ότι στα περισσότερα θέματα γονεϊκότητας δεν υπάρχει το “σωστό” και το “λάθος”.

10 συμβουλές για τον πατέρα

1. Να εμπιστεύεται το ένστικτό του.
2. Να μάθει από τους ειδικούς πώς να φροντίζει καλύτερα το παιδί του.
3. Να είναι υπομονετικός, επικοινωνιακός και θετικός με τη σύντροφό του.
4. Να πατάει γερά στα πόδια του και

να μην αφήνει κανένα να τον επηρεάζει αρνητικά.

5. Να μάθει ότι οι τρεις τους είναι οικογένεια.
6. Να ξέρει πως το παιδί του μετακινείται εύκολα.
7. Να γνωρίζει πως είναι ενδεχόμενο να απελπιστεί (για λίγο).
8. Να μάθει να επικοινωνεί οπτικά με το παιδί του.
9. Να ηρεμήσει και να ζήσει μερικά μικρά πράγματα με το παιδί του.
10. Καθώς θα δοκιμάζει όλα αυτά, θα διαπιστώσει πριν καλά καλά το καταλάβει ότι το παιδί του είναι πλέον ΕΦΗΒΟΣ.

Πατέρας: ρόλος-κλειδί στο μητρικό θηλασμό

Ο πατέρας είναι ρόλος-κλειδί για το μητρικό θηλασμό, γιατί:

- ΞΕΡΕΙ καλύτερα απ' όλους τη σύντροφό του, θα την καταλάβει και θα την υποστηρίξει με τον ενθουσιασμό του, τις γνώσεις του και την αγάπη του, γεγονός που κάνει και τη διαφορά ενός επιτυχημένου μητρικού θηλασμού,
- ΕΧΕΙ σήμερα πιο πολλές ευκαιρίες για να πληροφορηθεί,
- ΕΙΝΑΙ στο χέρι του να δημιουργήσει καινούργιες ευκαιρίες με το παιδί του.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. UNICEF: Goals 2000 – Breastfeeding: Foundation for a healthy future.
2. Ten tips for labor coaches:
www.babycenter.com
3. A dad's role in delivery.
www.babycenter.com
4. Linton, B.: Five myths of fatherhood.
5. The changing, challenging role of father in the 90s. *Work & Family Life, Balancing Job*

and Personal Responsibilities: Vol. 10, No 11, November 1996.

6. Weiss, P.: The pregnant father. *Parent Talk Newsletter*.

7. Ask a childbirth educator questions and answer. *Childbirth, Org.*

8. Haworth, J.: How your birth partner can help in labor.

www.pregnancytoday.com

9. Riccitiello, R.: Breastfeeding: How can Dad Help?

www.breastfeeding.com

10. Walker, M.P.: Bonding with your baby, 1999.

11. Duncan, S.: Family matters column: Fathers have a challenging role. *MSU Extension Service, Montana State University*.

12. Linton, B.: Pregnant Fathers: The third Trimester.

www.fathersforum.com

13. Top ten list.

www.bootcamp.com

14. Expectant Fathers' Top 5.

www.fatherhood.about.com

15. 10 Tips for New Dads.

www.fatherhood.about.com

16. Breastfeeding Father.

www.lactivist.com

17. Dads and Breastfeeding. Elaine,

www.breastfeeding.com

18. *Becoming a dad*.

www.bootcamp.com

19. Vickers, M.C.: When one child is breastfed.

www.breastfeeding.com

20. Τραγέα, P.: Ο ρόλος του πατέρα στην εγκυμοσύνη και στον τοκετό. 9 Μήνες plus, Τεύχος 1, Φεβρουάριος 2001.

21. Τσάκωνα Μ.: Ο ρόλος του πατέρα στον τοκετό χθες και σήμερα. Περιοδ. "ΕΛΕΥΘΩ", Β' Περίοδος, Τόμος 4ος, Τεύχος 4ο.

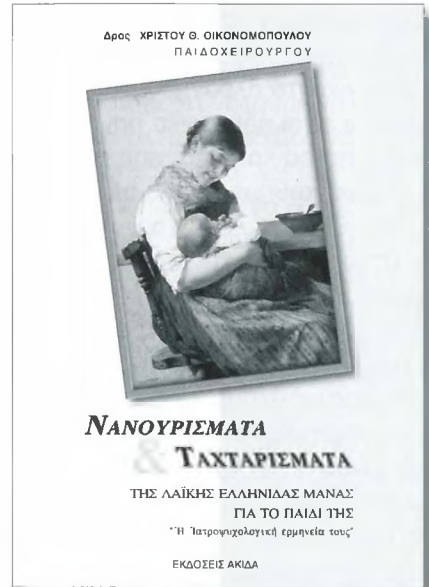
Συνάδελφοι,

Όπως ήδη έχετε διαβάσει σε προηγούμενα τεύχη του "ΕΛΕΥΘΩ", κυκλοφόρησε από τις Εκδόσεις "ΑΚΙΔΑ" Α. ΜΑΚΡΗ και για λογαριασμό του Συλλόγου μας το βιβλίο:

**"ΝΑΝΟΥΡΙΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΑΧΤΑΡΙΣΜΑΤΑ
ΤΗΣ ΛΑΪΚΗΣ ΕΛΛΗΝΙΔΑΣ ΜΑΝΑΣ
ΓΙΑ ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΤΗΣ"**

του παιδοχειρουργού-συγγραφέα Δρος Χρίστου Θ. Οικονομόπουλου. Η έκδοσή του έχει μεγάλη πολιτιστική αξία και αναβιώνει την παράδοσή μας. Έχει άμεση σχέση με το επάγγελμά μας και με παραστατικότητα και σοφία μάς δίνει εικόνες του παρελθόντος, που ευχόμαστε να τις ξαναζήσουμε στο μέλλον. Για τους συνάδελφους η τιμή πωλήσεώς του έχει ορισθεί στις 3.000 δρχ.

και οι εισπράξεις θα ενισχύουν το ταμείο του Συλλόγου μας, με την προοπτική να πραγματοποιηθούν και άλλες αξιόλογες όπως αυτή εκδόσεις.

Μαία και προγεννητική εκπαίδευση

Μαρία Γκόσμα, Μαία, Ι.Κ.Α. Νέου Ψυχικού.

(Η παρούσα εργασία ανακοινώθηκε στο 3ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ψυχοπροφυλακτικής, που έγινε στη Λεμεσό της Κύπρου από 19-21 Οκτωβρίου 2001).

Κυρίες και Κύριοι,

Αρχικά θα ήθελα να ευχαριστήσω την Οργανωτική Επιτροπή που μου έδωσε την ευκαιρία να μας θυμίσω γνωστά μεν πράγματα, που όμως μέσα στην καθημερινότητα μερικές φορές τα ξεχνάμε.

Προγεννητική εκπαίδευση είναι η αγωγή που δέχονται οι μελλοντικοί γονείς πριν και κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης, με σκοπό τη συνειδητή τους προετοιμασία και πληροφόρηση σ' όλα τα επίπεδα, ώστε να είναι σε θέση να διαπαιδαγωγήσουν τα παιδιά τους από την πρώτη στιγμή της σύλληψης.

Είναι γνωστό πλέον, ότι το παιδί όταν γεννιέται είναι ήδη εννέα μηνών. Ως γυναίκα, μητέρα και μαία, που αντιμετωπίζω τη ζωή καθημερινά σ' όλα τα επίπεδα, θα ήθελα να είμαι κυρίως πρακτική. Σας ζητώ, λοιπόν, να κάνουμε μια πορεία. Δηλαδή, πρώτα να δούμε ο καθένας τον εαυτό του εσωτερικά, αλλά και τη σχέση μας. Να συνειδητοποιήσουμε τις ευθύνες μας ως άτομα, ως γονείς και ύστερα ως επαγγελματίες υγείας. Γιατί τότε είναι βέβαιο, ότι έχουμε κατακτήσει τη θεωρητική μας γνώση μέσα από την πρακτική εφαρμογή. Τότε είναι σίγουρο, ότι θα βοηθήσουμε με τον αποτελεσματικότερο τρόπο τα άτομα που έρχονται να μας συμβουλευθούν.

Γυρίζουμε, λοιπόν, μαζί πίσω και βλέ-

πουμε ότι ξεκινάμε τη ζωή μας ψάχνοντας ερασιτεχνικά. Δεν ξέρουμε να συνάψουμε σχέσεις με τους άλλους, δεν ξέρουμε να επιλέξουμε τον κατάλληλο σύντροφο, να πραγματοποιήσουμε τα όνειρά μας. Φτάνουμε στο σημείο να παντρευόμαστε και να φέρνουμε παιδιά στον κόσμο είτε γιατί έτσι έπρεπε, είτε για να νιώσουμε τη μητρότητα ή την πατρότητα, είτε από ανασφάλεια γιατί νιώθαμε μόνοι, είτε επειδή κάποιος ή κάποια μάς σαγήνευσε σωματικά και νομίσαμε ότι μίλησε στα τρίςβαθα της ψυχής μας. Στην πραγματικότητα μάς κάλυψε κάποια κενά αδυναμιών, τακτοποιηθήκαμε κοινωνικά και αυτό ήταν όλο.

Ερχόμαστε όμως τώρα, και διαπιστώνουμε ότι ολοένα και περισσότερο αυξάνονται τα προβλήματα στις σχέσεις των ζευγαριών, αλλά και στις σχέσεις γονέων-παιδιών, δηλαδή της οικογένειας. Όμως, διατεινόμαστε ότι αγαπιόμαστε μεταξύ μας. Ότι αγαπάμε τα παιδιά, το σύντροφο και τον εαυτό μας.

Άραγε, τί αγάπη τυφλή είναι αυτή χωρίς τη συναίσθηση του τί έκανα και τί κάνω; Με ποιά προετοιμασία ψυχολογική και πνευματική αποφασίσαμε να δημιουργήσουμε παιδιά; Και το ακόμα χειρότερο: πολλοί δεν γνωρίζαμε ότι αυτό που είμασταν εμείς εσωτερικά και εξωτερικά, αυτό ελκύαμε τη στιγμή της σύλ-

ληψης και μ' αυτή την ίδια ποιότητα το διαπαιδαγωγήσαμε και δυστυχώς μετά τη γέννα. Αν αυτό γίνει κατανοητό, αντιλαμβανόμαστε πώς συλλαμβάνονται, δημιουργούνται και γεννιούνται οι κοινωνίες, η ανθρωπότητα όλη. Αυτή η άγνοιά μας ξεκινά από την έλλειψη πληροφόρησης και παιδείας από την οικογένεια, το σχολείο και την κοινωνία μας. Όμως, αυτό είναι θέμα άλλου συνεδρίου.

Έχουμε, λοιπόν, απομακρυνθεί από την πατρική μας οικογένεια. Για να μην μεμψιμοιρούμε άλλο ρίχνοντας εδώ και εκεί τις ευθύνες, είναι καλύτερα να αφυπνιστούμε κάνοντας προσπάθεια να γνωρίσουμε τον πραγματικό μας εαυτό. Είτε μέσα από την πρακτική της ζωής, είτε με τη βοήθεια ειδικών να προσπαθήσουμε να δούμε τους φόβους και τις αδυναμίες μας και ύστερα να τα αντιμετωπίσουμε. Αν ατονίσουμε τα αδύνατά μας σημεία, αποκτούμε περισσότερη σιγουριά και αυτοπεποίθηση. Όταν ελευθερωθούμε από διάφορα ψυχολογικά σκουπίδια, γαληνεύουμε, πατάμε γερά στα πόδια μας, γινόμαστε αυτόνομοι και δεν χρειάζεται να εξαρτώμαστε από άλλους.

Προετοιμασμένοι με τέτοια εφόδια και άλλα, είναι παραπάνω από βέβαιο ότι θα προσελκύσουμε αντίστοιχης ποιότητας σύντροφο. Εδώ η γνώμη των ειδικών είναι: εάν χρησιμοποιήσουμε με τον ορθό τρόπο τη σεξουαλικότητά μας, αυτή γίνεται μέσον εξέλιξης. Και εξηγούν, ότι αντί να έχει η σεξουαλικότητα πρώτο στόχο την ηδονή και την αναπαραγωγή, καλύτερα να γίνει μέσον προετοιμασίας και γνωριμίας με το άλλο φύλο.

Μέσω αυτής προτείνουν, επίσης, να ξαναβρούμε τα γνήσια χαρακτηριστικά του φύλου μας ο καθένας, διότι σήμερα

έχουμε αρκετά απομακρυνθεί από τα αρχέτυπά μας με αποτέλεσμα να μην είναι ξεκάθαροι οι ρόλοι μέσα μας.

Με τον εαυτό μας αγκαλιά ερχόμαστε στο "μαζί" των μελλοντικών γονέων. Οι ειδικοί μάς έχουν ήδη πληροφορήσει, ότι επάνω στην ποιότητα αυτής της σχέσης θα βασιστεί η διαπαιδαγώγηση του νέου ανθρώπου. Ας φροντίσουμε, λοιπόν, η σχέση αυτή να στηρίζεται στην αγάπη, στον αμοιβαίο σεβασμό και τη διαρκή εξέλιξη. Είναι σημαντικό να έχουμε προαποφασίσει ότι θέλουμε να κάνουμε παιδί, ώστε οι προσπάθειες να συγκλίνουν προς τα εκεί και να μην είναι τυχαίο γεγονός. Μπορεί να ζούμε σ' έναν κόσμο που ίσως δεν μας αρέσει και τόσο, αλλά, τουλάχιστον, το παιδί μας να έρθει σε μια οικογένεια που θα του προσφέρει εμπιστοσύνη, ασφάλεια και απέραντη αγάπη χωρίς όρους και όρια. Οι σκέψεις και τα συναισθήματα του ζευγαριού την ώρα της ένωσης αποτελούν τον πρώτο θεμέλιο λίθο του παιδιού που θα δημιουργήσουν. Η αγάπη, η τρυφερότητα και η αποδοχή δεν επιτρέπουν στα αρνητικά συναισθήματα να έχουν θέση σ' αυτή τη σημαντική στιγμή.

«Είμαστε συνδημιουργοί της ζωής μαζί με το Θεό», λέει η θρησκεία μας. Εξάλ-

λου, η σοφία των αρχαίων Ελλήνων το ίδιο μας δείχνει για τη στιγμή της σύλληψης. Στην *"Πολιτεία"* του Πλάτωνα διαβάζουμε, ότι οι νέοι προχωρούσαν σε ερωτική ένωση, που θα οδηγούσε στη σύλληψη και τεκνοποιία, μέσα σε ατμόσφαιρα ψυχικής έκστασης και πνευματικής έμπνευσης, υπό τους ύμνους της μουσικής και τους στίχους των ποιητών. Επίσης, ο Ησίοδος στο *"Έργα και Ημέραι"* (στίχ. 735) καθοδηγεί τους άνδρες να μην σπέρνουν παιδιά γυρίζοντας από κηδεία, που είναι μiasmμένη, αλλά όταν γυρίζουν από συμπόσιο γιορτής των θεών.

Έχει αρχίσει η νέα ζωή. Μόλις, λοιπόν, οι μέλλοντες γονείς αντιληφθούν την εγκυμοσύνη, τότε συνήθως έρχονται σε μας για οδηγίες. Ας ελπίσουμε, πως σιγά σιγά με τη βοήθειά μας θα ξεκινούν γρηγορότερα την πληροφόρηση. Καλό θα είναι να ενημερώνουμε με απλά λόγια και τους δύο γονείς για το τί συμβαίνει κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης και γιατί αυτή η περίοδος είναι πολύ σημαντική.

Πρώτα πρώτα, ότι το αίμα της μητέρας μέσω του πλακούντα "χτίζει" όλο τον οργανισμό του εμβρύου. Σχηματίζονται όλα τα όργανα του σώματός του. Ο εγκέφαλος, η καρδιά, το πεπτικό σύστημα, το κυκλοφοριακό, τα οστά, οι πνεύμονες. Το πώς θα διαπλαστούν αυτά τα όργανα εξαρτάται από την ποιότητα του αίματος της μητέρας. Αν η μητέρα καπνίζει, πίνει αλκοούχα ποτά, παίρνει φάρμακα ή εθιστικές ουσίες και διατρέφεται ανθυγιεινά, τότε επηρεάζει τα όργανα που σχηματίζονται εκείνη την περίοδο. Ας αφήσουμε, που μπορεί να προκληθεί αποβολή, ενδομήτριος θάνατος ή νοητική καθυστέρηση του εμβρύου.

Και δεν είναι μόνο αυτές οι τοξίνες.

Εμείς γνωρίζουμε ότι η σύσταση του αίματος επηρεάζεται ιδίως –και προπαντός– από τις σκέψεις και τα συναισθήματα, που με τη σειρά τους επηρεάζουν τους ενδοκρινείς αδένες και αναλόγως εκκρίνουν ορμόνες. Όταν π.χ. η έγκυος καταπιέζεται από το οικογενειακό της περιβάλλον ή τον προϊστάμενό της, τότε δεν είναι ευχαριστημένη, δεν μπορεί να αντιμετωπίσει βασικές ανάγκες και απελευθερώνει στο αίμα υψηλό ποσοστό ορμονών, όπως την κορτιζόνη, που παρακλύει την ανάπτυξη του εμβρύου.

Ενημερώνουμε, λοιπόν, τη μέλλουσα μητέρα:

1) Να έχει ισορροπημένο διαιτολόγιο, να καταναλώνει τροφές που περιέχουν αντιοξειδωτικά και βιταμίνες, όπως φρούτα, λαχανικά και καρπούς, να αποφεύγει τα κεκορεσμένα λιπαρά, όπως μαργαρίνες, να προτιμάει τα ακόρεστα που είναι αναγκαία για τη δόμηση του εγκεφάλου, καθώς και τις πρωτεΐνες. Οι τροφές που προέρχονται από τη θάλασσα την καλύπτουν.

2) Να παραμένει γαλήνια, αισιόδοξη και ικανοποιημένη, ώστε να μην εκκρίνονται διεγερτικές ορμόνες στο αίμα, αλλά οι ενδορφίνες, που μέσω της κυκλοφορίας περνούν στο έμβρυο.

Αυτές οι ορμόνες είναι οπιούχα, που έχουν την ιδιότητα να δημιουργούν εξάρτηση, άρα την αρχή του δεσμού τους. Καλό είναι να κάνει ήρεμους περιπάτους στη φύση και ν' αναπνέει σωστά, διότι η φτωχή αναπνοή υποξυγονώνει το έμβρυο. Βέβαια, αν είναι εναρμονισμένη με τους ρυθμούς της φύσης, αν δηλαδή έχει τάξη μέσα της ώστε να ζει σε αρμονία με τον εαυτό της και τη φύση, τότε

ωφελείται πολλαπλάσια. Είναι πολύ σημαντικό οι γονείς και ιδιαίτερα η μητέρα, να αποδεχθούν την εγκυμοσύνη και να αρχίσουν να αγαπούν το παιδί που ετοιμάζουν. Η ασυνείδητη διαμαρτυρία της γυναίκας, είτε για τη μοίρα της είτε για την εγκυμοσύνη, συχνά προκαλεί ναυτίες, αϋπνίες, που βέβαια έχουν επίπτωση στο έμβρυο. Οι ερευνητές ψυχίατροι μας βεβαιώνουν μέσα από κλινικές έρευνες, ότι το έμβρυο έχει μεγάλες ικανότητες πρόσληψης ερεθισμάτων ήχου, κινήσεων και τρόπων συμπεριφοράς της μητέρας, ώστε να αντιδρά σ' αυτά και να τα αποτυπώνει συγκινησιακά. Το καθετί εγγράφεται στην κυτταρική του μνήμη. Όταν η μητέρα είναι απορριπτική ή όταν είναι διαταραγμένη καταλαβαίνουμε το αποτέλεσμα.

Παρόλο που η γυναίκα είναι δυνατή από τη φύση της, στην περίοδο της εγκυμοσύνης γίνεται ευαίσθητη. Κουβαλάει και δεύτερο άνθρωπο και πολλές φορές την προδίδουν οι δυνάμεις της. Συμβουλεύουμε, λοιπόν, το ζευγάρι, να αναλάβει και ο άντρας ρόλο ώστε και οι δύο να αποκτήσουν μια αμεσότερη σχέση με το παιδί τους. Να φιλτράρει εκείνος τί θέλει να πει ή να δείξει στη μητέρα, διότι ένα συγκινησιακό σοκ από άσχημες ειδήσεις για παράδειγμα, πάλι θα επηρεάσει το έμβρυο. Ας αναλάβει ο πατέρας να ετοιμάσει το σπίτι του παιδιού. Δεν εννοώ το υλικό μόνο, αλλά το διανοητικό. Ας φροντίζει να περιβάλεται η μητέρα και ο ψυχοδιανοητικός της κόσμος με ό,τι ωραιότερο σε λόγια, σε αισθήματα, σε εικόνες, μουσική, χρώματα.

Οι Πυθαγόριοι έλεγαν, ότι η έγκυος γυναίκα πρέπει να περιστοιχίζεται από ωραία αγάλματα και εικόνες γενικώς,

ώστε να βγάλει όμορφο παιδί. Ίσως δεν εννοούσαν στο σώμα, αλλά βαθύτερα. Και οι παλιές γιαγιάδες συμβούλευαν την έγκυο: «Όταν σκιρτήσει το παιδί μέσα σου, να σταθείς μπροστά στα εικονίσματα του Χριστού και της Παναγίας, για να γίνει όμορφο και νά 'χει όλες τις καλές

αρετές». Όπως είπαμε παραπάνω, το έμβρυο αισθάνεται άμεσα. Αντιλαμβάνεται και εγγράφει στην κυτταρική του μνήμη τα βιώματα της μητέρας, τις σκέψεις και τα συναισθήματα. Γι' αυτό, είναι σημαντικό η μέλλουσα μητέρα να παραμένει ήρεμη και συγκεντρωμένη.

Οι μελέτες μέχρι στιγμής δείχνουν ότι οι νευρικές μητέρες, οι αφηρημένες ή οι καταθλιπτικές, εμποδίζουν τη διανοητική δημιουργικότητα του παιδιού. Ταυτόχρονα, άλλες μελέτες που έχουν γίνει κυρίως σε ποντίκια, αλλά και σε ανθρώπους, δείχνουν ότι η διανοητική εξάσκηση της μητέρας (μελέτη για παράδειγμα) επηρεάζει πολύ τα γονίδια του παιδιού.

Επίσης, είναι πολύ σημαντικό να ενημερώνουμε τους γονείς για τις αισθητηριακές ικανότητες του εμβρύου, το οποίο έχει ιδιαίτερα αναπτυγμένες τις αισθήσεις της γεύσης, της ακοής και της αφής. Έχει μελετηθεί, πως όταν το αμνιακό υγρό της μητέρας έχει γλυκιά γεύση – και αυτό επηρεάζεται από την ψυχοφυσική της κατάσταση – τότε το έμβρυο καταπίνει διπλές γουλιές, ενώ όταν είναι πικρό δείχνει δυσαρεστημένο. Ακόμη, το είδος διατροφής της μητέρας καθορίζει την προτίμησή του αργότερα.

Το έμβρυο έχει αφή. Αισθάνεται το χάδι του πατέρα του και της μητέρας του επάνω στην κοιλιά. Όταν το χαϊδεύουν στρίβει ολόκληρο να δεχθεί το χάδι. Ας το εκμεταλλεύονται αυτό οι μέλλοντες γονείς και να περνούν την αγάπη τους στο έμβρυο, διότι το χάδι το κάνει να νιώθει ηρεμία και ασφάλεια. Αλλά προπατρός, το έμβρυο ακούει. Η ευαισθησία της ακοής του είναι άπειρη. Πρώτα ακούει τους θορύβους των εντέρων της

μητέρας του, του στομάχου της, της αναπνοής της, της καρδιάς της. Ακούει τη φωνή της μητέρας και του πατέρα. Είναι σημαντικό, λοιπόν, να του μιλάνε.

Πρώτον, για να τους γνωρίσει. Του μιλάνε για να αποκτήσει εμπιστοσύνη, διότι τη στιγμή που θα βγει στον κόσμο θα τρομάξει, επειδή δέχεται βίαιες αλλαγές. Από τη ζωή μέσα στο νερό θα βγει στον κόσμο του αέρα και αν εκείνη τη στιγμή ακούει τη φωνή που ήξερε επί 9 μήνες, τότε θα έχει μεγαλύτερη εμπιστοσύνη να βγει.

Δεύτερον, του μιλάνε για να μαθαίνει. Όταν η φωνή των γονέων είναι διαποτισμένη από αγάπη ενεργοποιεί το έμβρυο, ενδυναμώνει το νευρικό του σύστημα, το προετοιμάζει στην άσκηση του λόγου, στην εκμάθηση της γλώσσας και αργότερα στην καλή σχολική επίδοση.

Είναι τόσο συναρπαστικό το άκουσμα της φωνής της μητέρας, ώστε ο Dr Tomati θεραπεύει στα ανά τον κόσμο κέντρα του παιδιά και ενήλικες με διαταραχές επικοινωνίας, βάζοντάς τους να ακούσουν τη φωνή της μητέρας τους ή εάν δεν υπάρχει, τους βάζει τη μουσική του Mozart, όπως ακουγόταν σε εμβρυϊκή περίοδο μέσα στο υδάτινο περιβάλλον της μήτρας.

Η επίδραση της μουσικής στο έμβρυο είναι μεγάλη. Συνιστούμε ήρεμες μουσικές των Mozart και Vivaldi. Όχι βίαια κομμάτια. Ενοχλείται και το δείχνει με τις έντονες κινήσεις του.

Θα ήθελα να τονίσω πάλι, για να μην το ξεχνάμε και να το περνάμε και στους γονείς, ότι από τη στιγμή της σύλληψης έως τον τοκετό το έμβρυο δέχεται μορφωτική εκπαίδευση σαν να πήγαινε σχολείο. Πρέπει, δηλαδή, να του δώσουν

εγκυκλοπαιδική μόρφωση σ' όλους τους τομείς, αλλά και ηθική κατεύθυνση. Βέβαια, αυτό γίνεται νοερά μέσω και των δύο γονέων. Τί έλεγαν οι παλιοί; «Όταν ο Θεός σου στέλνει ένα παιδί, σου στέλνει ένα δάσκαλο μέσα στο σπίτι». Με την έννοια μεγαλώνουμε το παιδί και θέλουμε να το εκπαιδύσουμε και έτσι εκπαιδύουμε και τον εαυτό μας.

Δεν σημαίνει πως θα σταματήσει η καθημερινότητα και τα προβλήματά της, αλλά θα πρέπει τώρα να τα αντιμετωπίζουν με πιο θετική σκέψη. Για παράδειγμα: δεν σκέφτομαι ότι υπάρχουν προβλήματα, αλλά ότι υπάρχουν άνθρωποι που λύνουν τα προβλήματα.

Ας φροντίζουν επίσης κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης να προσέχουν τη μεταξύ τους συμπεριφορά, να αποφεύγουν τα προσβλητικά λόγια, τα ψεματάκια, τις μικροϋποκρισίες, διότι στην πραγματικότητα τού καλλιεργούν την αλήθεια, την ακεραιότητα του εαυτού. Ή να του μαθαίνουν κάποιες αρχές. Με ποιό τρόπο; Όταν έχει δραστηριότητες κινήσεων και εξασφαλίσουν ότι δεν συμβαίνει κάτι άλλο, του εξηγούν νοερά ή με λόγο ότι: «Τώρα, είναι ώρα να κοιμηθούμε, γιατί είμαστε κουρασμένοι». Του δείχνουν, δηλαδή, ότι πρέπει να σέβεται την επιθυμία και το χρόνο του άλλου. Βέβαια, θα πρέπει να εκτιμήσουν –και κυρίως η μητέρα το αισθάνεται αυτό– ότι το έμβρυο κάνει έντονες κινήσεις όταν νιώσει ότι οι γονείς του δεν ενδιαφέρονται πολύ γι' αυτό και προσπαθεί μ' αυτό τον τρόπο να τους δώσει ένα σημάδι. Ας το απαλλάξουν από τέτοια ανασφάλεια και φόβο και από την άλλη πλευρά ας επαξετάσουν τις ευθύνες τους.

Κάτι άλλο για το οποίο μπορούμε με

απλό τρόπο να πληροφορήσουμε τους γονείς είναι η εξέλιξη των οργάνων του παιδιού ανά μήνα. Αφενός για να το γνωρίσουν οι ίδιοι και αφετέρου για να το εξηγούν νοερά στο παιδί. Για παράδειγμα: «Είσαι στον πρώτο μήνα ή στην τάδε εβδομάδα και τώρα αρχίζει να δημιουργείται η καρδιά σου ή ο εγκέφαλός σου» κ.ο.κ.

Ας μη δυσανασχετούν οι μέλλουσες μητέρες. Οι γυναίκες είναι δυνατές και επιλεγμένες γι' αυτό το έργο. Ο Πυθαγόρας, γράφει ο Ιάμβλιχος στον *“Πυθαγορικό Βίο”* (παρ. 208-214), έδωσε μεγάλη θέση στη γυναίκα θεωρώντας τη από τη φύση της *“πιο οικεία στην ευσέβεια”*, την αναβίβασε ανάλογα με την ηλικία της ως *“συνώνυμη του Θεού”* και ονόμασε την μεν άγαμη *“Κόρη”*, εκείνη που μνηστεύεται *“Νύμφη”* και αυτήν που γέννησε παιδιά *“Μητέρα”*. Ενώ εκείνη που από τα παιδιά της μεγάλωσε παιδιά, *“Μαία”*.

Μέσα στις προγεννητικές φροντίδες μας, των επαγγελματιών υγείας, είναι να προστατεύουμε την έγκυο από τα διάφορα tests, υπερηχογραφήματα κ.ά., όταν συμβαίνουν άσκοπα, σε πολλές περιπτώσεις και με ευκολία. Επίσης, να την εξοικειώνουμε με το χώρο που θα γεννήσει, ώστε να διώξει ενδεχόμενο φόβο.

Η έγκυος έχει ανάγκη να την κατανοήσουμε, να την αγγίξουμε ψυχικά αλλά και σωματικά. Έχει ανάγκη να μας εμπιστευθεί. Πρέπει να βρίσκουμε τον τρόπο να μας εμπιστεύεται. Κάποιες φορές μπορεί να έχει οικογενειακά προβλήματα και να θέλει να μας τα κουβεντιάσει. Ας είμαστε λοιπόν προετοιμασμένοι, όπως είπαμε νωρίτερα, ώστε να μπορέσουμε

να τη βοηθήσουμε. Αυτό δεν σημαίνει ότι όλες οι έγκυες, αλλά και όλοι οι άνθρωποι χρειάζονται τον ίδιο τρόπο αντιμετώπισης. Η κάθε γυναίκα είναι διαφορετική και ιδιαίτερη. Επομένως, χρειάζεται να επικοινωνήσουμε με την καρδιά μας, για να αγγίξουμε τον άνθρωπο που έχουμε απέναντί μας. Γιατί, συχνά η εγκυμοσύνη για εμάς προχωράει καλά, αν η πίεση είναι καλή, αν οι εξετάσεις αίματος είναι καλές, αν το παιδί ακούγεται καλά και... εντάξει! Έτσι, όμως, σε λίγο θα αντιμετωπίζουμε ασθενείς, αντί να προλαβαίνουμε υγιείς να μην αρρωστήσουν.

Αν όλα αυτά τα περνάμε στους μέλλοιτες γονείς και εκείνοι με τη σειρά τους

μπορέσουν να μεταδώσουν στα μελλογέννητα ότι τα αγαπούν και τα θέλουν, τότε η πορεία της ανθρωπότητας, το μέλλον του κόσμου διαγράφεται τελείως διαφορετικό απ' ότι σήμερα. Διότι, η προγεννητική αγωγή έχει σχέση με τη γενικότερη αντίληψη που έχουμε για τον άνθρωπο και τον κόσμο.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Από το Δεκέμβριο του 1989 ιδρύθηκε και λειτουργεί η «Ελληνική Εταιρεία Προγεννητικής Αγωγής», με φιλοκερδή σκοπό να διδάξει τους μέλλοντες γονείς πώς να προετοιμάσουν τη νέα ζωή. Η Εταιρεία είναι μέλος της Παγκόσμιας Οργάνωσης της Ένωσης των Σωματείων Προγεννητικής Αγωγής.

Η καισαρική τομή πριν από 50 χρόνια. Τί άλλαξε από τότε;

(Από τη στήλη "ΔΙΕΘΝΗ ΝΕΑ" του περιοδικού "ΕΛΕΥΘΩ", Έτος Α', Αρθμ. 2, 1ος-2ος/1958).

Kingston, Ontario, ΚΑΝΑΔΑΣ: Κατ' ανακοίνωσιν του Dr Saint Victor (Τμήμα Μαιευτικής, Πανεπιστήμιον της Ottawa), κατά το Πέμπτον Έτος Μετεκπαιδευτικών Μαθημάτων (Πανεπιστήμιον Queen Kingston), η αύξησις της συχνότητος εκτελέσεως καισαρικής τομής κατέστη δυνατή χάρις εις την βελτίωσιν της εγχειρητικής τεχνικής, την καλύτεραν αναισθησίαν, τας τραπέζας αίματος και τα αντιβιοτικά. Κατά τον ανωτέω ερευνητήν, η επέμβασις επιβάλλεται κατά 90% επί των εξής 8 κυρίως ενδείξεων:

- 1) δυσαναλογία πυέλου κεφαλής εμβρύου, 23-53%,
- 2) προηγηθείσα καισαρική τομή, 2-33%,
- 3) αιμορραγία, συνήθως λόγω προδρόμου πλακούντος, 1-17%,
- 4) τοξιναιμία 3,5-11%,
- 5) δυσχερής τοκετός κατά το παρελθόν, 1-9,7%,
- 6) αδράνεια της μήτρας, 2-7%,
- 7) ηλικιωμένη πρωτοτόκος, 1,3-4,4% και
- 8) κακή προβολή, 3,5-4,4%.

Το καρκίνωμα και αι ανωμαλίας του τραχήλου και της μήτρας αποτελούν επίσης ενδείξεις, ενώ ο προ της γεννήσεως θάνατος του εμβρύου είναι συνήθως αντένδειξις. Ο Saint Victor ετόνισεν ότι αι απόλυτοι ενδείξεις καισαρικής τομής είναι σπάνια και ότι επί εκάστης περιπτώσεως πρέπει να εκτιμάται μετά προσοχής, τόσον ο εκ της επεμβάσεως, όσον και εκ του δια του κόλπου τοκετού κίνδυνος. (Πέμπτον Έτος Μετεκπαιδευτικών Μαθημάτων, Πανεπιστήμιον Queen Kingston, Καναδάς).

Η καισαρική τομή αυξάνει την υπογονιμότητα

Η μεγάλη επέκταση της επέμβασης θα προκαλέσει και αύξηση της μητρικής θνητότητας.

Μια στις τρεις γυναίκες, που έχουν γεννήσει το πρώτο τους παιδί με καισαρική τομή, δεν μπορούν να αποκτήσουν δεύτερο λόγω υπογονιμότητας.

Της **AMELIA HILL, THE OBSERVER**

Άρθρο της εφημερίδας "Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ", φύλλο της 18/8/2002.

Σχεδόν οι μισές από τις γυναίκες που γεννούν το πρώτο τους παιδί με επείγουσα καισαρική τομή, δεν αποκτούν άλλο παιδί με σχεδόν μια στις τρεις να υποφέρει από μακροχρόνια υπογονιμότητα και μια στις πέντε να έχει υποστεί τόσο σοβαρή τραυματική εμπειρία από τον πρώτο τοκετό με καισαρική τομή, ώστε να αποφεύγει δεύτερο τοκετό.

Σε μια μελέτη από διακεκριμένους Βρετανούς μαιευτήρες διαπιστώθηκε για πρώτη φορά, ότι τριπλάσιες γυναίκες είχαν μακροχρόνια προβλήματα υπογονιμότητας ύστερα από πρώτο τοκετό με καισαρική τομή, σε σύγκριση προς γυναίκες που γέννησαν φυσιολογικά. Διαπιστώθηκε, επίσης, ότι έξι φορές περισσότερες πρωτόγεννες μητέρες που γέννησαν με καισαρική τομή, υπέστησαν καισαρική εμπειρία που τις εμπόδισε να αποκτήσουν δεύτερο παιδί, απ' ότι πρωτόγεννες μητέρες που είχαν φυσιολογικό τοκετό.

Της... μόδας

Ωστόσο, ο τοκετός με καισαρική τομή υποστηρίζεται από διασημότητες, όπως την Βικτόρια Μπέκαμ και την Λιζ Χάρλεϊ. Οι μαιευτήρες λένε, «ότι ο τοκετός με καισαρική έχει γίνει της μόδας από γυναίκες

πολύ στυλάτες, για να μπορούν να εξωθήσουν το βρέφος τους».

Στην έρευνα του άρθρου, που δημοσιεύθηκε στο Βρετανικό περιοδικό Μαιευτικής και Γυναικολογίας, οι ερευνητές παρακολούθησαν επί πέντε χρόνια 500 γυναίκες, οι οποίες γέννησαν το πρώτο τους παιδί μερικές με φυσιολογικό τρόπο και μερικές με καισαρική τομή.

«Ούτε οι γιατροί ούτε οι υποψήφιοι μητέρες συνειδητοποιούν την έκταση και τη σοβαρότητα μακροχρόνιων προβλημάτων, που μπορούν να προκληθούν από καισαρικές τομές», είπε ο καθηγητής Τζέιμς Γούκερ, επικεφαλής του πανεπιστημιακού τομέα Παιδιατρικής, Μαιευτικής και Γυναικολογίας του Πανεπιστημίου του Λιντς και συγγραφέας της μελέτης.

«Όταν οι γιατροί και οι μητέρες μετρούν τους κινδύνους της καισαρικής τομής, σκέπτονται γενικώς, μόνο, ποιοί είναι οι άμεσοι κίνδυνοι και αγνοούν τον αντίκτυπο των επιπλοκών που μπορούν ενδεχομένως να εμφανιστούν, για παράδειγμα έπειτα από πέντε χρόνια», είπε ο καθηγητής.

Σ' άλλα θέματα υγείας τα άτομα σκέπτονται για το μέλλον, αλλά όταν κάνουν καισαρικές τομές με τις οποίες έχουν πολύ μεγάλο κίνδυνο να χάσουν το δεύτερο

παιδί τους, αποφασίζουν χωρίς να γνωρίζουν να σκέπτονται τους ενδεχόμενους κινδύνους.

Από τις 65 γυναίκες της μελέτης που γέννησαν με καισαρική, 42,4% δεν απέκτησαν άλλα παιδιά. 30% απ' αυτές για λόγους υπογονιμότητας και 19% διότι δεν άντεχαν να περάσουν και πάλι την εμπειρία του τοκετού. Αντιθέτως, μόνο 29,1% από 148 γυναίκες που γέννησαν φυσιολογικά, δεν απέκτησαν άλλα παιδιά. Αν και σοβαροί τραυματισμοί εξαιτίας καισαρικής τομής είναι σπάνιοι, εντούτοις, εκτός από τις σημαντικές επεμβάσεις στην κοιλιακή χώρα, τις μολύνσεις και την αιμορραγία, βλάβες απ' αυτήν συμβαίνουν και σε άλλα όργανα, καθώς και επιπλοκές από την αναισθησία.

Μακροπρόθεσμες επιπλοκές σε επόμενες εγκυμοσύνες περιλαμβάνουν κίνδυνο ρήξης της μήτρας και προβλήματα στον πλακούντα, που μπορούν να οδηγήσουν σε έλλειψη γονιμότητας και αυξημένα αναπνευστικά προβλήματα του νεογνού.

Αίτια προβλημάτων

Σύμφωνα με το Βρετανικό Βασιλικό Κολέγιο των Μαιευτήρων και Γυναικολόγων, έχει μειωθεί ο αριθμός των παλαιών εμπειρών μαιευτήρων στα τμήματα τοκετών των κλινικών, με αποτέλεσμα οι τοκετοί να αναλαμβάνονται από νεότερους μαιευτήρες χωρίς την επίβλεψη εμπειρότερων.

«Οι νεότεροι μαιευτήρες, απλώς, δεν γνωρίζουν πώς να αντιμετωπίσουν δυσκολότερους τοκετούς, εκτός από του να εκτελέσουν καισαρικές τομές», είπε ο δρ Μπλοτ, σύμβουλος μαιευτήρας στο Νοσοκομείο του Κολεγίου του Βασιλέως, στο Λονδίνο. «Το αποτέλεσμα είναι να εκτελούνται περισσότερες καισαρικές τομές, πολλές από τις οποίες πραγματοποιούνται από γιατρούς, οι οποίοι δεν έχουν κατ' ανάγκην

επαρκή εμπειρία ώστε να μπορούν να εγυνηθούν την ασφάλεια των ασθενών τους».

Η Άννα-Μαρία Μπένετ υπέστη πέρυσι βλάβες από το τοπικό Νοσοκομείο, εξαιτίας επείγουσας καισαρικής τομής από νέο μαιευτήρα το 1997, που την άφησε σε κώμα επί επτά ημέρες. Αυτή είπε: «Δεν ήθελα να κάνω καισαρική τομή και αν υπήρχε διαθέσιμος έμπειρος μαιευτήρας, για να με συμβουλευέσει, δεν θα γεννούσα με καισαρική τομή, όπως το αναγνώρισε και το Νοσοκομείο».

Η κ. Μπένετ έχασε τότε 28 μονάδες αίματος, μια ωθηθήκη και μια σάλπιγγα και έπαθε τόσο μεγάλες εσωτερικές και εξωτερικές ουλές, ώστε όταν έμεινε έγκυος για δεύτερη φορά και υπέστη δεύτερη καισαρική τομή, οι γιατροί διέτηραν τα έντερά της.

Τα ευρήματα, όμως, απερρίφθησαν από το Νικόλας Φισκ, καθηγητή Μαιευτικής και Γυναικολογίας στο αυτοκρατορικό Κολέγιο του Λονδίνου.

Αυτός είπε: «Η ανασκόπηση βασίστηκε σε μη αξιόπιστη στατιστική, η οποία ελήφθη από ομάδα γυναικών που έκαναν επείγουσες καισαρικές τομές. Είναι βεβαίως αλήθεια, ότι οι συχνότητες καισαρικών τομών βαίνουν αυξανόμενες, αλλά εξαιτίας του ότι οι γιατροί επιτρέπουν στις γυναίκες να επιλέγουν τη μέθοδο τοκετού, πράγμα που είναι καλοδεχούμενο».

Τετραπλασιάστηκαν

Τα τελευταία 20 χρόνια το ποσοστό των καισαρικών αυξήθηκε από 5% σε 21,5%. Αυτό κάνει το Ηνωμένο Βασίλειο να έχει την τρίτη κατά σειρά υψηλότερη συχνότητα καισαρικών τομών στον κόσμο.

Σχεδόν οι μισοί από τους μαιευτήρες, που ερωτήθηκαν κατά την επισκόπηση από το Βασιλικό Κολέγιο των Μαιευτήρων και Γυναικολόγων, θεώρησαν τη συχνότη-

τα πολύ μεγάλη και δέχθηκαν ότι πολλές επεμβάσεις δεν ήταν αναγκαίες. Το Κολέγιο αναστατώθηκε τόσο από τα ευρήματά του, που κάλεσε για υποχρεωτικό περιορισμό των καισαρικών τομών, αλλά ήδη, σε πολλά ιδιωτικά Νοσοκομεία το ποσοστό των γυναικών που επιλέγουν τοκετό με καισαρική τομή εκτιμάται ότι ανέρχεται στο 60%. Η αύξηση της συχνότητας καισαρικών τομών βαίνει αυξανόμενη, παρά τους πρόσφατους θανάτους της Τρέσι Σάμσον, 35 ετών και της Λώρα Τους, 31 ετών, στο Νοσοκομείο Portland του Λονδίνου.

«Η καισαρική τομή είναι χειρουργική

επέμβαση σοβαρότητας παρόμοιας προς την υστερεκτομία», είπε η Δρ Σάρον Όουτς, σύμβουλος Μαιευτικής και Γυναικολογίας στο Βασιλικό Νοσοκομείο Σρούσμερι, το οποίο έχει συχνότητα 10,4% καισαρικών τομών, που είναι η μικρότερη στην Αγγλία.

«Η επέκταση της επέμβασης αυτής στην κοινωνία μας οδήγησε τις υποψήφιας μητέρες σε εσφαλμένο αίσθημα ασφάλειας. Είναι θέμα χρόνου για να διαπιστώσουμε ότι θα έχουμε μια απότομη αύξηση μητρικής θνητότητας εξαιτίας καισαρικών τομών. Ήδη αρχίζουμε να το διαπιστώνουμε».

Ανακοίνωση

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

1ος Κύκλος Μαθημάτων Συνεχιζόμενης Νοσηλευτικής Εκπαίδευσης

- Τρίτη, 14 Ιανουαρίου 2003 **Πρόληψη Ατυχημάτων του Νοσηλευτικού Προσωπικού στο Χώρο Εργασίας**
Επίκ. Καθηγήτρια Π. Σουρτζή, Δρ Ι. Ελευσινιώτης
- Τρίτη, 11 Φεβρουαρίου 2003 **Τί Νεότερο στη Διάγνωση και Αντιμετώπιση Νόσων των Χοληφόρων και του Παγκρέατος**
Επίκ. Καθηγητής Χρ. Μαυρογιάννης
- Τρίτη, 11 Μαρτίου 2003 **Τί Νεότερο στη Διάγνωση και Αντιμετώπιση Νόσων του Καρδιαγγειακού Συστήματος**
Δρ Γ. Φιλιππάτος
- Τρίτη, 8 Απριλίου 2003 **Αλκοολισμός**
Δρ Ι. Ελευσινιώτης, Δρ Α. Αλεξοπούλου
- Τρίτη, 13 Μαΐου 2003 **Διαπολιτισμική Νοσηλευτική**
Λέκτωρ Α. Καλοκαιρινού

Παρακολούθηση ελεύθερη. Θα δοθεί βεβαίωση.

Χώρος: ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Παπαδιαμαντοπούλου 123 – Ώρα: 18.00 έως 20.00 – Πληροφορίες: 210.77.17.097

Η βάδιση της γυναίκας κατά τη διάρκεια του τοκετού, δεν επηρεάζει τον τοκετό, τη μέλλουσα μητέρα ή το έμβρυο

Ράνια Μπρίζη, Μαία - Ψυχοπροφυλάκτρια Κέντρου Υγείας Νότιας Λευκάδας.

Το 1903 ο J. Whitridge Williams στο σύγγραμά του "Μαιευτική" έγραψε: «Συνήθως, η γυναίκα προτιμά κατά την πρώτη περίοδο του τοκετού να γυροφέρει στο δωμάτιο, ενώ συχνά αισθάνεται πιο άνετα όταν παίρνει καθιστή θέση». Επομένως, δεν θα πρέπει να υποχρεώνουμε την επίτοκο γυναίκα να ξαπλώνει, εκτός και αν έχει η ίδια την τάση ή την επιθυμία να το κάνει.

Η τοποθέτηση αυτή άλλαξε μαζί με άλλες σύμφωνες στην άποψη, ότι η κατάκλιση θα πρέπει να είναι η φυσιολογική θέση για τον τοκετό, κάτι που εξακολουθεί να ζητείται ακόμη από πολλούς, με αποτέλεσμα η μέλλουσα μητέρα να απορεί ή και να δυσανασχετεί προσπαθώντας από μόνη της να βρει την πιο άνετη δυνατή θέση.

Σήμερα, στην αυγή του 21ου αιώνα, επικρατεί ημίφως από πολλούς σχετικά με την αξιοπιστία των διαφόρων ριζωμένων αντιλήψεων και προκαταλήψεων, με αποτέλεσμα οι σχετικές έρευνες να είναι περιορισμένες.

Τα νερά της λίμνης έρχεται να "ταράξει" δημιουργικά, η μελέτη που πραγματοποιήσε στο συγκεκριμένο θέμα το University of Texas Southwestern Medical Center (Dallas), το οποίο επικέντρωσε την έρευνά του στην ορθολογική εκτίμηση της επίδρασης της βάδισης κατά τη διάρκεια της πρώτης περιόδου του τοκετού, τόσο στην ίδια τη διαδικασία (διάρκεια και είδος τοκετού), όσο και στη μέλλουσα μητέρα και το έμβρυο. Η βάδιση επελέγη γιατί σε όλους τους εμπλεκόμενους είναι

γνωστό, πως στην πλειονότητα των γυναικών μπορεί να περιορίσει τη δυσφορία και να βελτιώσει θεαματικά τις μαιευτικές εκβάσεις.

Η έρευνα ήταν τυχαία. Έγινε σε 1.067 ετοιμόγεννες με ανεπίλεκτες κυήσεις διάρκειας 36-41 εβδομάδων και χρησιμοποιήθηκαν ειδικά όργανα μέτρησης της βάδισης (εκτός από τα μάτια των μαιών που παρίσταντο) για ολική αντικειμενοποίηση (μήκος βαδίσματος, συνολική απόσταση, διάρκεια).

Αποτελέσματα

Από τις 536 ετοιμόγεννες της ομάδας βάδισης, στην πράξη τελικά βάδισαν οι 380 με μέσο χρόνο 46 ± 56 λεπτά. Δεν διαπιστώθηκαν σημαντικές διαφορές μεταξύ της ομάδας βάδισης και των 531 γυναικών, που υποβλήθηκαν στην παροχή της συνήθους φροντίδας όσον αφορά:

- α) τη διάρκεια της πρώτης περιόδου του τοκετού (6,1 ώρες και στις δύο ομάδες),
- β) την ανάγκη επιβοήθησής του με ωκυτοκίνη (23% έναντι 26%),
- γ) τη χρήση αναλγησίας (84% έναντι 86%),
- δ) την ανάγκη εμβρουσκίας (4% έναντι 3%) ή καισαρικής (4% έναντι 6%).

Τα παραπάνω ίσχυσαν ανεξάρτητα του αν οι γυναίκες είχαν ή όχι γεννήσει κατά το παρελθόν.

Οι εκβάσεις σχετικά με τα νεογέννητα ήταν επίσης παρόμοιες και στις δυο ομάδες. Οι περισσότερες επίτοκες απ' όσες βάδισαν ανέφεραν ότι ήταν αποφασισμένες να το επαναλάβουν και σε μελλοντικό τοκετό.

Συμπεράσματα

Η βιάση ούτε διευκολύνει ούτε παραβιάζει τη διαδικασία του τοκετού, ενώ τελεσίδικα δεν είναι επιβλαβής για τη μητέρα και το νεογέννητο.

Με βάση τα συμπεράσματα που βγήκαν από τη μελέτη, είναι υποχρεωτικά λογικό και ηθικά αναγκαίο να αφήνουμε τη γυ-

ναίκα να διαλέγει μόνη της το αν θα περπατήσει ή όχι στη διάρκεια του τοκετού. Στην αρχή, λοιπόν, της νέας χιλιετίας γυρίζουμε πάλι στο παρελθόν, που πολύ σοφά ο συγγραφέας τόνιζε: «Δεν θα πρέπει να υποχρεώνουμε τη γυναίκα να ξαπλώνει, εκτός και αν η ίδια έχει την τάση ή την επιθυμία να το κάνει».

Νευρωτική Βουλιμία: τάσεις αιχμής. Γυναικεία αποκλειστικότητα;

Ράνια Μπρίζη, Μαία - Ψυχοπροφυλάκτρια Κέντρου Υγείας Νότιας Λευκάδας.

Όλες μας, σε κάποια στιγμή της επαγγελματικής μας ζωής ήρθαμε αντιμέτωπες με το σύνδρομο της νευρωτικής βουλιμίας, που άλλοτε είχε σχέση με επίτοκες γυναίκες, άλλοτε με γυναίκες μέσης ηλικίας και κάποτε με ακόμη πολύ νεαρότερες.

Υπάρχουν πολλές μελέτες και άρθρα, χωρίς βέβαια η επιστημονική βιβλιογραφία, που ασχολούνται ειδικά με τις γυναίκες που πάσχουν από το παραπάνω σύνδρομο. Όμως, μια πολύ πρόσφατη μελέτη μου ξαναθύμισε την αμηχανία μου να συμβουλευσω με πειθώ και σιγουριά κάποια γυναίκα, που, στα πλαίσια μιας εξέτασης για test-Pap, με πλησίασε ρωτώντας με δήθεν για την αδελφή της.

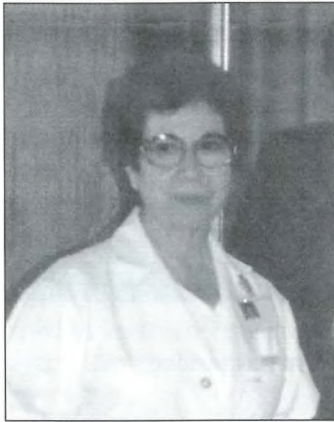
Μελέτη που παρακολούθησε την εξέλιξη 173 γυναικών που έπασχαν από βουλιμία (Arch. Gen. Psychiatry 1999, 56:63-9), έδωσε τα εξής σχόλια: Όλες οι ασθενείς πληρούσαν τα κριτήρια κατά D.S.M. III και επιπλέον παρουσίαζαν επανειλημμένα επεισόδια υπερφαγίας και ακολούθως απέκκρισης της τροφής, με συχνότητα τουλάχιστον 3 φορές την εβδομάδα κατά τη διάρκεια των προηγούμενων 6

μηνών. Η μέση ηλικία κατά την έναρξη της νευρωτικής βουλιμίας ήταν τα 17 έτη και η μέση χρονική διάρκεια των συμπτωμάτων πριν την κλινική παρακολούθηση ήταν 6 έτη.

Μετά από μέση παρακολούθηση διάρκειας 11,5 ετών, ποσοστό 18% πληρούσε τα κριτήρια D.S.M. για διαταραχή στην πρόσληψη τροφής, που δεν ήταν δυνατό να χαρακτηριστεί διαφορετικά, το 11% πληρούσε τα κριτήρια για τη νευρωτική βουλιμία και το 1% για ψυχογενή ανορεξία. Από το υπόλοιπο 70% που βρισκόταν σε ύφεση, το 1/3 περίπου είχε μερική ύφεση, ενώ τα υπόλοιπα 2/3 είχαν πλήρη.

Οι μόνοι δυνητικά προβλέψιμοι παράγοντες για μακροχρόνιο αρνητικό αποτέλεσμα ήταν η μεγάλη διάρκεια των συμπτωμάτων τη στιγμή της κλινικής παρουσίασης και η ύπαρξη ιστορικού για κατάχρηση ουσιών. Δηλαδή, συμπερασματικά, αν και η πλειοψηφία των νεαρών γυναικών παρουσιάζει βελτίωση μέσα σε μια δεκαετία μετά την αρχική διάγνωση, αρκετές εξακολουθούν να πληρούν τα κριτήρια των διαταραχών στην πρόσληψη τροφής και επιτυγχάνουν μόνο μερική ύφεση.

Αγγελία θανάτου ΣΕΒΑΣΤΗΣ (ΣΕΒΑΣ) ΤΣΑΜΟΥΚΑ-ΔΙΚΑΙΟΥ

Γεννήθηκε στο Ρέθυμνο της Κρήτης από γονείς που είχαν έλθει πρόσφυγες από τη Μικρά Ασία (Στέλιος και Ειρήνη). Τελείωσε το Γυμνάσιο Ρεθύμνης με άριστα και στη συνέχεια ήρθε στην Αθήνα, όπου κατόπιν εξετάσεων μπήκε εσωτερική στη Σχολή Μαιών "Βιργινία Σκυλίτση" του Μαιευτηρίου "ΜΑΡΙΚΑ ΗΛΙΑΔΗ". Φοίτησε επί τρία χρόνια (1949-1952). Αποφοίτησε αριστούχος και στη συνέχεια μετέβη στο Νοσοκομείο της γενέτειράς της, στο Ρέθυμνο, όπου εργάστηκε επί ένα χρόνο για υποχρεωτική άσκηση του επαγγέλματος. Επανήλθε μετά το πέρας της υποχρεωτικής πρακτικής φοιτήσεως στην Αθήνα, στο Μαιευτήριο "ΜΑΡΙΚΑ ΗΛΙΑΔΗ", όπου εργάστηκε συνεχώς μέχρι το έτος 1959. Έγινε Προϊσταμένη του Μαιευτηρίου και Διδάσκουσα της Σχολής,

ασκούσα πάντα τα καθήκοντά της με ζήλο και εντιμότητα.

Τον Ιούνιο του 1959, κατόπιν ενεργειών και παρακινήσεων συγγενών ανεχώρησε προσωρινά για τον Καναδά. Εργάστηκε κατ' αρχήν σε Νοσοκομείο (Τμήμα Μαιευτικό) του Γουίνιπεκ, στην Μανιτόμπα του Καναδά, στη συνέχεια του Powelle River και τέλος στο Νοσοκομείο Royal Columbia Hospital (Ρόγιαλ Κολούμπια Χόσπιταλ) του Βανκούβερ, στη Βρετανική Κολομβία του Καναδά.

Ως κατ' οίκον διδαχθείσα κατόρθωσε να συμπληρώσει τις σπουδές της και έγινε Προϊσταμένη του Μαιευτικού Τμήματος του Νοσοκομείου (σημειωτέον ότι ειδικά Μαιευτήρια δεν υπάρχουν στον Καναδά, αλλά λειτουργούν μέσα στα Νοσοκομεία), αξιωθείσα πολλών τιμητικών διακρίσεων του κλάδου.

Παντρεύτηκε το 1962 τον Αναστάσιο Γρηγ. Δικαίο, ταγματάρχη ε.α., απόγονο του Γρηγορίου Δικαίου (Παπαφλέσσα), διαμένοντα επίσης στον Καναδά. Απέκτησαν δύο κορίτσια, την Αθανασία-Στέλλα και την Ειρήνη-Μαρία. Συνέχισε δουλεύοντας και δημιουργώντας. Συνταξιοδοτήθηκε το 1993.

Το 1995 απεβίωσε ο άνδρας της και στις 16 Μαΐου του 2002 έφυγε και εκείνη από τη ζωή, έπειτα από παραμονή δύο μηνών στο Νοσοκομείο "Delta Hospital" του Βανκούβερ, στο οποίο νοσηλεύόταν. Γιατροί και νοσοκόμες και των δύο Νοσοκομείων στάθηκαν δίπλα της με παραδειγματική φροντίδα και περιποίηση, για τα οποία η οικογένειά της τους ευχαριστεί και πάλλι.

Μιλούσε συχνά για παλιές συμμαθήτριες και φίλες της "Σχολής της ΕΛΕΝΑΣ", όπως συνήθιζε να λέει τη Σχολή που φοίτησε, αλλά εκεί που σταματούσε περισσότερο να πει και να εγκωμιάσει, ήταν η τότε Διευθύνουσα Αδελφή της Σχολής και του Μαιευτηρίου κα Χαρά Βογιατζάκη, της οποίας το πραγματικό ενδιαφέρον και την αγάπη για το προσωπικό και την εκτέλεση των καθηκόντων της τα είχε ως παράδειγμα.

Άφησε μεγάλο κενό στα παιδιά της Αθανασία και Ειρήνη, στα εγγόνια της Αναστασία και Γρηγόρη, στην αδελφή της Μαρία και σε όλους τους συγγενείς και φίλους, που θα την θυμούνται πάντα με βαθιά οδύνη και θλίψη.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Τα ανωτέρω στοιχεία στέλνω η αδελφή της Μαρία Τσαμούκα, με την παράκληση όπως μου αποσταλούν δύο αντίτυπα του περιοδικού "ΕΛΕΥΘΩ", ένα για τα παιδιά της και ένα δικό μου. Εάν αυτό παραβαίνει τον κανονισμό του περιοδικού καθώς και η δημοσίευση της φωτογραφίας, παρακαλώ ως μη ληφθούν υπ' όψη και να με συγχωρείτε.

Σας ευχαριστώ

Μαρία Τσαμούκα

(Ακολουθεί διεύθυνση και τηλέφωνο)

Στη Βάβω, την Κυρα-Χρύσω

(Από το βιβλίο του Μάριου Μπίκα «**Στα απόσκια του Κορύλα**», που εκδόθηκε στη Θεσσαλονίκη το 1999).

Κι εγώ, που με τη βοήθεια της βάβως Χρύσως αντίκρυσσα το πρώτο φως της ζωής μου, αντί να της χαρίσω ένα τριαντάφυλλο στην αιώνια κατοικία της, της αφιερώνω το παρακάτω ποίημα:

*Ποιός άντρας σαν περίμενε πατέρας για να γενέει,
δεν ήρθε και μεσάνυχτα στο σπίτι σου Κυρά,
και τ' άνοιξες την πόρτα σου με γέλιο και μ' αγάπη;*

*Ποιά μάνα δε σε γνώρισε στη γέννα της επάνω,
ποιάς μάνας το χαμόγελο δεν άκουσες Κυρά,
σαν πήρες με τα σπάργανα στα χέρια το παιδί της;*

*Ποιά αγόρια δεν βοήθησες τον κόσμο ν' αντικρύσουν,
να γίνουν άντρες διαλεχτοί, ο Κώτσιος* να τα πάρει,
να πολεμήσουν τον εχθρό, τη λευτεριά να φέρουν;*

*Αν κάποτε μαζεύονταν όλα τα παληκάρια,
όλες οι λεβεντόκορμες θα φτιάχναν ένα κόσμο,
ένα χωριό, μα τί χωριό, και θα σε λέγαν μάνα.*

*Μάνα, σαν μάνα έτρεχες στους πόνους των μανάδων,
σαν μάνα πρώτη χείδευες, πρώτη γλυκοφιλούσες
τη νέα όμορφη ζωή, της μάνας το καμάρι.*

Για την αντιγραφή

Τούλα Στεφανίδου-Μαλακάτα

*Ο Κώτσιος ήταν οπλαρχηγός: Κώτσιος Νικόλας του Γεωργίου.

Ανακοίνωση Επιστημονικής Διημερίδας Τμήματος Μαιευτικής Α.Τ.Ε.Ι. Θεσσαλονίκης

Αγαπητοί Συνάδελφοι,

Η Γενική Συνέλευση του Τμήματος Μαιευτικής του Ανώτατου Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος Θεσσαλονίκης, αναγνωρίζοντας την ανάγκη ανάπτυξης της μαιευτικής έρευνας αποφάσισε τη διοργάνωση Επιστημονικής Διημερίδας με θέμα:

“Η Έρευνα στη Μαιευτική”

Σκοπός της Διημερίδας είναι η ανάπτυξη των πρωτοβουλιών, στον τομέα της έρευνας, των λειτουργιών υγείας που υπηρετούν τη Μαιευτική και η κοινοποίηση των αποτελεσμάτων των ερευνών στους αποφοίτους και φοιτητές των Τμημάτων Μαιευτικής, για την παροχή υψηλότερης ποιότητας μαιευτικής φροντίδας στον ελληνικό λαό.

Όπως γνωρίζετε, η ανάγκη για έρευνα στον τομέα της Μαιευτικής είναι πολύ μεγάλη. Οι απόφοιτοι και οι φοιτητές των τμημάτων Μαιευτικής ασχολούνται με την έρευνα στην επιστήμη μας, ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια. Η ανταλλαγή γνώσεων και εμπειριών είναι αναμφίβολα σημαντική μεταξύ των Μαιών και των Μαιευτών που ασχολούνται με την έρευνα, ή που ενδιαφέρονται για την έρευνα που διεξάγεται στη Μαιευτική.

Το τμήμα μας αποφάσισε τη διοργάνωση ετήσιων διημερίδων για το σκοπό αυτό. Οι διημερίδες θα πραγματοποιούνται το μήνα Μάιο στα πλαίσια της Ημέρας της Μαίας, που εορτάζεται παγκοσμίως την 5η Μαΐου.

Ειδικά για φέτος η Διημερίδα θα πραγματοποιηθεί στις 15 και 16 Μαΐου 2003, στο κτήριο του τμήματος στο Νέο Αμφιθέατρο της Σ.Ε.Υ.Π.

Η θεματολογία της Διημερίδας αναφέρεται σε όλο το φάσμα επαγγελματικής ανάπτυξης των Μαιών-Μαιευτών, όπως προβλέπεται από τα επαγγελματικά δικαιώματα του Κλάδου. Θα περιλαμβάνει θέματα Μαιευτικής, Γυναικολογίας, Νεογνολογίας, Οικογενειακού Προγραμματισμού, Δεοντολογίας κ.ά. Οι εργασίες με τις οποίες καλείστε να συμμετέχετε, μπορούν να είναι βιβλιογραφικές ή εμπειρικές έρευνες.

Η οικονομική συμμετοχή στη Διημερίδα είναι 20 ευρώ για τις Μαίες και τους Μαιευτές. Οι φοιτητές συμμετέχουν δωρεάν.

Η αποστολή των περιλήψεων των ανακοινώσεων μπορεί να πραγματοποιείται μέχρι τις 31 Μαρτίου 2003 στην ταχυδρομική διεύθυνση:

**Ανώτατο Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Θεσσαλονίκης
Τμήμα Μαιευτικής
Σίνδος Θεσσαλονίκης**

Όσοι επιθυμούν να αποστείλουν την περιλήψή τους με το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, μπορούν να τη στείλουν μέχρι την παραπάνω ημερομηνία στη διεύθυνση:

marmor@midw.teithe.gr

Με συναδελφικούς χαιρετισμούς

Μάρθα Μωραΐτου

Προϊσταμένη Τμήματος Μαιευτικής
Σ.Ε.Υ.Π. – Α.Τ.Ε.Ι.Θ.

Ανοιχτό Ταχυδρομείο Οδηγίες για συγγραφείς

Αγαπητοί Αναγνώστες,

Ο Σύλλογος Επιστημόνων Μαιών-Μαιευτών Αθηνών (Σ.Ε.Μ.Α.) θα θεωρήσει μεγάλη του τιμή να φιλοξενήσει στις στήλες του περιοδικού του Κλάδου μας, το **“ΕΛΕΥΘΩ”**, κάποιο άρθρο ή εργασία σας, που δεν έχει δημοσιευθεί προηγουμένως αλλού.

Ελπίζοντας στην ευγενή ανταπόκρισή σας παραθέτουμε τις παρακάτω μικρές υποδείξεις, ώστε να διευκολυνθεί η έκδοση του περιοδικού μας.

1. Η έκταση των κειμένων δεν θα πρέπει να ξεπερνά τις 1.000 λέξεις. Κατ' εξαίρεση δεχόμαστε μεγαλύτερα άρθρα κατόπιν συνεννοήσεως με τη Συντακτική Επιτροπή.
2. Σε περίπτωση που το κείμενο ξεπερνά τις 1.000 λέξεις, καλό θα ήταν να προτάσσεται περίληψη αυτού. Επίσης, απαραίτητο είναι να αναφέρεται και η βιβλιογραφία.
3. Τα άρθρα πρέπει να φθάνουν έγκαιρα στη Συντακτική Επιτροπή του περιοδικού, ώστε να υπάρχει η χρονική άνεση επεξεργασίας τους.

Σας ευχαριστούμε εκ των προτέρων για τη συνεργασία σας

Από τη Σύνταξη του **“ΕΛΕΥΘΩ”**

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΤΩΝ Σ.Ε.Μ.

Αγαπητοί Συνάδελφοι,

α) Η ετήσια ανανέωση της ταυτότητάς σας, ως μέλη του Σ.Ε.Μ.Α., είναι υποχρεωτική και προβλέπεται από τη Νομοθεσία της λειτουργίας του Συλλόγου. Η απόκτηση της ταυτότητας προϋποθέτει την εξόφληση της συνδρομής.

β) Εν όψει υπηρεσιακών ελέγχων της Υγειονομικής Υπηρεσίας της Νομαρχίας στην οποία ανήκει ο χώρος που εργάζεσθε, θα θέλαμε να είσθε καθ' όλα εντάξει στις υποχρεώσεις σας απέναντι στο Σύλλογο, ώστε να μη βρεθούμε στην ανάγκη να επικαλεσθούμε τα προβλεπόμενα από το Νόμο.

Ελπίζουμε στη συνεργασία σας για το συμφέρον του Κλάδου.

Για το Δ.Σ.

Η Πρόεδρος
ΕΛΕΝΗ ΣΑΜΑΡΙΤΑΚΗ

Η Γραμματέας
ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΔΑΛΙΑΝΗ

	ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ ΜΑΙΩΝ - ΜΑΙΕΥΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ
	ΑΡ. ΠΛΕΥΡΑ 2 - 115 21 ΑΘΗΝΑ, ΤΗΛ. 04 85 891 (P.A.S.)
	ΔΕΛΤΙΟ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ
	Όνοματεπώνυμο: .....
	Αδ. Μητρώου Αν. Δελτ. Απ. Ταυτ. Αριθ. Ισχύει μέχρι 31 Ιανουαρίου 199.....
	Αθήνα .....
Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ	Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
<i>Σαμαριτάκη</i>	<i>Δαλιανή</i>
	

	GREEK MIDWIVES ASSOCIATION
	2, AR. PLEURA ST. - 115 21 ATHENS - GREECE TEL. 04 85 891 FAX:
	MEMBERSHIP CARD
	NAME: .....
	This card is valid until JANUARY 31st 199.....
	Athens .....
The Secretary General	The President
<i>Deliani</i>	<i>Σαμαριτάκη</i>

Ανακοίνωση

INTERNATIONAL CONFERENCE ON ALTERNATIVE CHILDBIRTH (ACB)

Crans-Montana, Switzerland

March 11 - 14, 2003

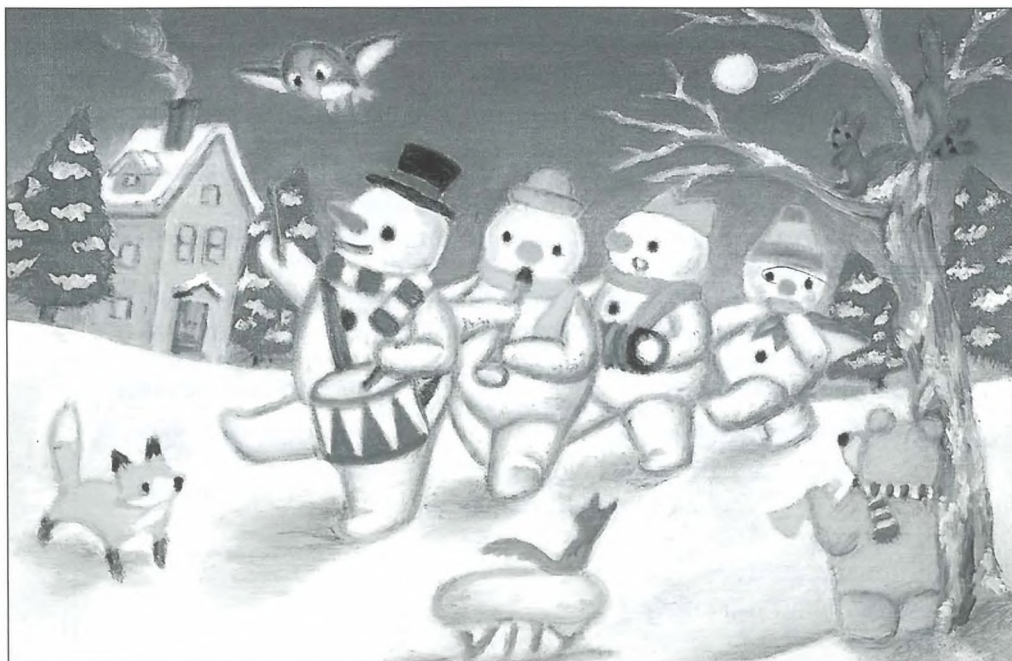
CONFERENCE SECRETARIAT

ACB 2003 – PO Box 29041 – Tel Aviv 61290, ISRAEL

Tel: +972 3 5175150, Fax: +972 3 5175155

e-mail: acb@targetconf.com, <http://www.acbirth.com>

*Το Διοικητικό Συμβούλιο
του Συλλόγου Επιστημόνων Μαιών-Μαιευτών Αθηνών
σας εύχεται Καλά Χριστούγεννα
και Ευτυχισμένο τον Καινούργιο Χρόνο*

Επιτέλους, μπορείτε να χαϊδέψετε το τρυφερό δερματάκι του μωρού σας.
Πώς όμως θα το προστατεύσετε;

4 σημαντικές ερωτήσεις

1. Πώς θα μπορούσα να προστατεύσω το δέρμα του νεογέννητου μωρού μου;

Διατηρώντας το στεγνό. Το δέρμα των νεογέννητων είναι πολύ ευαίσθητο, γι' αυτό είναι πολύ σημαντικό να το διατηρείτε όσο πιο στεγνό μπορείτε.

2. Γιατί είναι τόσο σημαντικό να διατηρώ το δέρμα του μωρού μου στεγνό;

Γιατί τα ούρα μπορούν να παράγουν αμμωνία που πιθανόν να προκαλέσει συγκαμένο ή ερεθισμένο δέρμα και τελικά, τη δυσφορία του μωρού σας. Δερματολογικές έρευνες έχουν δείξει πως μια στεγνή πάνα βοηθάει στην πρόληψη των ερεθισμών, κρατώντας τα ούρα μακριά από το δέρμα. Με λίγα λόγια: το υγιές δέρμα ξεκινά από το στεγνό δέρμα.

3. Τι πρέπει να προσέξω σε μια πάνα ώστε να προστατεύσω καλύτερα το δερματάκι του μωρού μου;

Φυσικά, πρέπει να διαλέξετε τη στεγνότερη πάνα. Μια πάνα πρέπει να εμποδίζει την υγρασία να έρχεται σε επαφή με το δερματάκι του μωρού σας, ειδικά όταν πιέζεται, όπως γίνεται στις περιπτώσεις που το μωρό σας ξεπλώνει ή μεταφέρεται στην αγκαλιά σας.

4. Ποια πάνα είναι κατάλληλη για το μωρό μου;

Pampers! Δεν υπάρχει πιο στεγνή πάνα! Τα νέα Pampers Baby Dry απορροφούν πιο γρήγορα από οποιαδήποτε άλλη πάνα, προσφέροντας αξεπέραστη στεγνότητα στο δερματάκι του μωρού σας. Χάρη στο διπλό επιφανειακό στρώμα και τον έξτρα απορροφητικό πυρήνα που διαθέτουν κρατούν την υγρασία μακριά από το δερματάκι του μωρού σας.

Και τώρα, υπάρχει η κατάλληλη πάνα για κάθε στάδιο ανάπτυξης του μωρού σας. Τα νέα Pampers New Baby, με τη μοναδική τεχνολογία Total Care, απορροφούν στο εσωτερικό τους περισσότερα τσιτσάκια και κακάκια από τις άλλες πάνες, κάνοντας το μωρό σας να νιώθει χαρούμενο κι ευτυχισμένο. Για να μπορεί το μωρό σας να κινείται άνετα, δημιουργήσαμε τα νέα Pampers Active Fit. Τα πλαϊνά της πάνας Active Fit είναι 6 φορές πιο ελαστικά από αυτά των κοινών πανών με αυτοκόλλητο, ώστε να προσαρμόζονται τέλεια σε όλες τις κινήσεις του μωρού σας, χωρίς κανένα συμβιβασμό ως προς τη στεγνότητα. Το μωρό σας στέκεται στα πόδια του! Χρειάζεται τα νέα Pampers Easy Up Pants, τις πιο στεγνές «πάνες - βρακάκι» στην αγορά. Προσφέρουν την αξιόπιστη στεγνότητα για την οποία είναι γνωστά τα Pampers και μπορείτε να τις εμπιστευθείτε ακόμα και για ολόκληρο το βράδυ.

Pampers! Δεν υπάρχει στεγνότερη πάνα, που να βοηθάει το δέρμα του μωρού σας να διατηρείται τόσο υγιές!

Επόμενη καλύτερη πάνα

Pampers

Χρησιμοποιώντας ένα γυάλινο μπολ, δείτε τι συμβαίνει αν αφήσετε πίεση (ανάλογη με το βάρος ενός μωρού) σε μια πάνα. Με άλλες πάνες, τα ούρα επιστρέφουν στην επιφάνεια. Με τα Pampers η υγρασία δεν επιστρέφει σχεδόν καθόλου.

Μια απλή απάντηση.

Μεγέθη 2-6

Μεγέθη 1-2

Μεγέθη 3-5

Μεγέθη 4-6

Έμπνευση από τα μωρά.
Δημιουργία από τα

Pampers

Απόλαυσε τα καλά της "υγρής" σου διατροφής
και άφησε την πάνα σου να απορροφήσει τα "κακά".

Επειδή το πεπτικό σύστημα των νεογέννητων μπορεί να χωνεύει τροφές μόνο σε υγρή μορφή, τα κακάκια τους είναι ιδιαίτερα υγρά. Γ' αυτό τα Pampers New Baby, με τη μοναδική τεχνολογία Total Care, απορροφούν περισσότερα μαλακά κακάκια από οποιαδήποτε άλλη πάνα. Όταν βλέπεις τον κόσμο μέσα από τα μάτια ενός μωρού, βλέπεις πώς να τον κάνεις καλύτερο.

Εμπνευση από τα μωρά.
Δημιουργία από τα

